

BUDOWLANI

WOJEWÓDZTWO
MAŁOPOLSKIE

BIULETYN MAŁOPOLSKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY
INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA

Nr 2/2020 (80)

KWIECIEŃ – MAJ – CZERWIEC 2020 ISSN 1731-9110

W numerze m.in.:

- » Pandemia nie może zahamować inwestycji!
- » Przestrzeń kształtowana światłem
- » XIX Zjazd Sprawozdawczy MOiB i PIIB

Siedziba Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa przy ul. Czarnowiejskiej w Krakowie

„Budowlani” – biuletyn Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa

Redakcja: Zygmunt Rawicki

Rada Programowa

Biuletynu MOIIB Budowlani:

Przewodniczący Rady Programowej Gabriela

Przystał – wiceprzewodnicząca Rady MOIIB

Członkowie Rady Programowej:

Karol Firek - przedstawiciel PZITB,

Krystyna Korniak-Figa - przedstawiciel PZITS,

Marta Kot - przedstawiciel SITWM,

Grzegorz Mleczko - przedstawiciel SITPniG,

Jadwiga Petko - przedstawiciel Rady MOIIB,

Zygmunt Rawicki – redaktor naczelny

biuletynu,

Karol Ryż - przedstawiciel ZMRP,

Beata Toporska – przedstawiciel SITK RP,

Krzysztof Wincencik – przedstawiciel SEP.

Wydawca: Małopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa

30–054 Kraków, ul. Czarnowiejska 80,
tel. 12 630–90–60, 630–90–61

Okładka: Wieliczka, Komora Michałowice.

Projekt iluminacji ES–SYSTEM S.A.

fot. M. Sulma, gł. projektant.

Druk: Drukarnia Leyko Sp. z o.o.

Nakład: 11500 egzemplarzy

Data zamknięcia biuletynu: 5.07.2020 r.

Publikowane w Biuletynie „Budowlani” artykuły prezentują stanowiska, opinie i poglądy ich autorów.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adjustacji tekstów oraz zmiany tytułów. Przedruki i wykorzystywanie opublikowanych materiałów może odbywać się wyłącznie za zgodą Redakcji.

Materiałów niezamówionych nie zwaracamy. Biuletyn MOIIB „Budowlani” dostępny jest także w wersji elektronicznej na stronie

www.map.piib.org.pl

DYŻURY CZŁONKÓW PREZYDIUM RADY MOIIB

Nazwisko i Imię	Funkcja	Dyżur	
Boryczko Mirosław	przewodniczący	czwartek	15:00-16:00
Karczmarczyk Stanisław	wiceprzewodniczący	wtorek	16:30-18:00
		i czwartek	16:00-18:00
Przystał Gabriela	wiceprzewodnicząca	czwartek	17:00-18:00
Gabryś Elżbieta	sekretarz	wtorek	16:00-17:00
Skawiński Jan	członek	piątek	16:00-18:00

w Punkcie Informacyjnym w Nowym Sączu

Małopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa (MOIIB) w Krakowie

ul. CZARNOWIEJSKA 80, 30–054 KRAKÓW

tel.: (12) 630–90–60, 630–90–61, fax: (12) 632–35–59

e–mail: map@map.piib.org.pl

www.map.piib.org.pl

biuro czynne poniedziałek, środa, piątek 9.00–14.00

wtorek, czwartek 12.00–18.00

Adres do korespondencji:

Małopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa w Krakowie

ul. Czarnowiejska 80, 30–054 Kraków

DYŻURY W PUNKTACH INFORMACYJNYCH MOIIB

Punkt Informacyjny Małopolskiej OIIB w Tarnowie

ul. Krakowska 11A (biurowiec Krakus III p., wejście od ul. Nowy Świat)

tel. 14 626 47 18, e–mail: map-tarnow@map.piib.org.pl

wtorek, czwartek – 15.30 – 17.30

Punkt Informacyjny Małopolskiej OIIB w Nowym Sączu

ul. Dunajewskiego 1, I piętro

tel. 18 547 10 87, e–mail: map-nsacz@map.piib.org.pl

piątek 16.00 – 18.00 dyżur członka Prezydium Rady MOIIB

Punkt Informacyjny Małopolskiej OIIB w Zakopanem

ul. Nowotarska 6 (II p.)

tel. 18 201 35 74, e–mail: map-zakopane@map.piib.org.pl

środa 16.00 – 18.00

czwartek 13.00 – 15.00

Punkt Informacyjny Małopolskiej OIIB w Oświęcimiu

ul. ks. J. Skarbka 1

tel. 33 842 60 34, e–mail: map-oswiecim@map.piib.org.pl

wtorek, czwartek – 15.00 – 17.00

Ubezpieczenia OC, NW, Na Życie

Tel. (12) 630 90 60 lub 630 90 61 wewn. 313

DYŻURY PRZEWODNICZĄCYCH ORGANÓW MOIIB

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej

w każdy parzysty czwartek miesiąca 15:00 - 17:00 w siedzibie Izby w Krakowie

w każdy parzysty czwartek miesiąca 16:00 - 18:00 w Punkcie Informacyjnym w Tarnowie

II i IV czwartek 16:00 - 18:00 w Punkcie Informacyjnym w Nowym Sączu

Przewodniczący Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego

w każdy parzysty czwartek miesiąca 16:00 - 18:00 w siedzibie Izby w Krakowie

Przewodniczący Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej

w każdy pierwszy czwartek miesiąca 14:30 - 16:00 (w sprawach skarg i wniosków) w siedzibie Izby w Krakowie

Dyżur członka Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej

w każdy czwartek w godz. 16:00 - 18:00 w siedzibie Izby w Krakowie

oraz w Punktach Informacyjnych MOIIB:

w Nowym Sączu wtorek 16:30 - 18:30

w Tarnowie wtorek 15:30 - 17:30

Dyżur rady prawnego w zakresie uprawnień budowlanych

w każdy wtorek 16:00 - 18:00 w siedzibie Izby w Krakowie

Dyżury rady prawnego dla członków Małopolskiej OIIB

w każdy czwartek 17:00 - 18:00 w siedzibie Izby w Krakowie

Zespoły Orzekające

drugi i czwarty wtorek miesiąca (w sprawach członkowskich)

SPIS TREŚCI:

AKTUALNOŚCI

Kalendarium MOIIB	5
UWAGA: ZAKŁADKA COVID -19!	5
UWAGA: INFORMATOR „TARCZA ANTYKRYZYSOWA 4.0”	5
Co słysać w Małopolskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa?	6
<i>KRAKÓW. Lockdown nie stanowił przeszkody w bieżącej obsłudze członków naszej Izby. Biuro było czynne codziennie.</i>	
Co w Krajowej Radzie?...	7
<i>WARSZAWA. Wyjątkowość sytuacji pandemicznej ma także pozytywne następstwa w postaci spopularyzowania i upowszechnienia szkoleń online</i>	
MOIIB w liczbach	7
Inżynierowie dziękują pracownikom służby zdrowia	7
<i>Pandemia. Obecna katastrofa uświadomiła społeczeństwu, że najważniejszym członem określenia profesji, które reprezentujemy, jest ZAUFANIE</i>	
List przewodniczącego Rady MOIIB Mirosława Boryczko do pracowników służby zdrowia	8
Odpowiedź prezesa Naczelnej Rady Lekarskiej prof. dr. hab. med. Andrzeja Matyi	9

WYDARZENIA

XIX Zjazd Sprawozdawczy Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa	10
XIX Zjazd Sprawozdawczy Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa	13

GOŚĆ BUDOWLANYCH

Pandemia nie może zahamować inwestycji!	14
<i>ROZMOWA. Mgr inż. Ryszard Trykosko – przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa – o relacjach między inwestorem a wykonawcą, prognozowanej recesji w budownictwie oraz o swoim „łańcuszku szczęścia”, czyli spektakularnych realizacjach z Trójmiasta</i>	

HISTORIA

Człowiek niezłomny	20
<i>SYLWETKA. Doc. dr inż. Zbigniew Łosicki (1930–1997) - wybitny działacz społeczny PZITB</i>	

BUDOWNICTWO NA ŚWIECIE

Inżynierów jak na lekarstwo	23
<i>KUBA. Po zwycięstwie rewolucji kultura techniczna zupełnie zanikła. Dziś tylko kubańskie budownictwo hotelowe nadąża za światem</i>	

TECHNOLOGIE W BUDOWNICTWIE

Przestrzeń kształtowana światłem	29
<i>ARCHITEKTURA. Metodyka iluminacji zespołów zabytkowych. Iluminacja klasyczna.</i>	

DOSKONALENIE ZAWODOWE

Kwartał z koronawirusem	34
<i>OKK. Z powodu epidemii w drugiej połowie 2020 roku należy zorganizować aż dwie sesje egzaminu na uprawnienia budowlane</i>	

ORGANIZACJE INŻYNIERSKIE

Absolutorium online	35
<i>KRAKÓW. Walne Zebranie Sprawozdawcze Członków Oddziału SITK RP w Krakowie za rok 2019</i>	
Powrót do trybu stacjonarnego	36
<i>SEP. Procedury stopniowego przywracania funkcjonowania Oddziału Krakowskiego oraz egzaminów dla elektryków z zachowaniem obostrzeń sanitarnych</i>	
Druga kadencja przewodniczącego	37
<i>PZITB. Walne Zgromadzenie Oddziału Małopolskiego</i>	

UBEZPIECZENIA

Ochrona inżynierów budownictwa	38
<i>RYZYKA ZAWODOWE. 10 najważniejszych pytań o ubezpieczenie OC</i>	

SZKOLENIA

Plan szkoleń, kursów i seminariów organizowanych lub współorganizowanych przez Małopolską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa w III kwartale 2020 roku	40
---	----

POŻEGNANIA

WSPOMNIENIE POŚMIERTNE Władysława Waga	42
--	----

STRUKTURA MOIIB

Członkowie organów MOIIB	43
--------------------------	----

Szanowne Koleżanki, Szanowni Koledzy

Sytuacja epidemiczna na świecie budzi zrozumiałą niepokój. Nikt nie spodziewał się aż takiej skali pandemii i aż tak destrukcyjnego jej wpływu na nasze życie i gospodarkę. Wszystkie analizy i prognozy zapowiadają głęboką recesję. Jednak polskie budowy nie zatrzymały się, jak większość zakładów produkcyjnych i instytucji. Budownictwo, które słusznie nazywają się kołem zamachowym gospodarki, wprawdzie wolniej niż przed pandemią, ale jednak się kręci. Budowniczo- wie byli i są na swoich miejscach pracy i to zarówno fizycznie, jak i zdalnie, przez internet. Gdyby stanęły budowy i biura projektów, bezrobocie skoczyłoby do 15 – 20 procent. W tym trudnym okresie nie mamy, niestety, sprzymierzeńców w urzędach wydających pozwolenia na budowę, decyzje środowiskowe, konserwatorskie i pozwolenia wodnoprawne. Okres oczekiwania znacznie się wydłużył, co na pewno utrudnia utrzymanie ciągłości pracy.

Odmrażana jest gospodarka, życie rodzinne i towarzyskie, ale epidemia, jeśli ustępuje, to bardzo powoli i nierównomiernie. Wciąż nie możemy się czuć bezpieczni. Nie zaniedbujemy w miejscach pracy wdrożonych środków przeciwdziałających potencjalnym zakażeniom! Wiele osób wraca do swoich zajęć, zagrożenie raczej się zwiększy i dlatego warto pamiętać, że wciąż panuje stan epidemii, a obostrzenia sanitarne nie są fanaberią, ale koniecznością.

W dniach 17-20 czerwca miał miejsce XIX Krajowy Zjazd Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Po raz pierwszy w historii Izby został przeprowadzony w formie zdalnej, za pośrednictwem Portalu PIIB. Miesiąc wcześniej obradowaliśmy w identyczny sposób w ramach Zjazdu Sprawozdawczego na naszym małopolskim podwórku. Obydwa Zjazdy możemy uznać za udane, a przygotowanie ich i funkcjonowanie Portalu PIIB zasługuje na piątkę. W tym trudnym okresie Prezydium i Rada MOIIB również pracowały za pośrednictwem internetu. Na podkreślenie zasługuje fakt, że – jako jedyna w Polsce – MOIIB pracowała w sposób ciągły, przyjmując interesantów z zachowaniem wyjątkowych środków ostrożności.

Sprawdza się forma szkoleń online, które stały się dostępne dla wszystkich członków naszego samorządu, dzięki inicjatywie kilku okręgowych izb (w tym MOIIB) oraz platformie udostępnionej przez PIIB. Ta nowa formuła szkoleń ujęta została w zmienionej przez Zjazd uchwale dotyczącej podnoszenia naszych kwalifikacji zawodowych. Na pewno ten rodzaj szkoleń nie jest wolny od chorób wieku dziecięcego, ale nieustannie jest udoskonalany i nie wątpię, że zostanie doprowadzony wspólnym wysiłkiem do perfekcji.

Koleżanki i Koledzy, w niezwykle trudnym czasie pandemii lekarze, ratownicy medyczni, pielęgniarki, aptekarze i wszyscy pracownicy służby zdrowia zostali poddani ciężkiej próbie. Wraz z przedstawicielami środowisk medycznych wspólnie pracujemy w Forum Zawodów Zaufania Publicznego. Na początku pandemii, kiedy jeszcze nie oswoiiliśmy strachu przed groźną chorobą, kiedy wszyscy byliśmy w szoku spowodowanym ogromną skalą zagrożenia, a na froncie walki z koronawirusem pozostali tylko pracownicy służby zdrowia, pozwoliłem sobie wyrazić – w imieniu małopolskich inżynierów budownictwa – nasze wsparcie dla medyków, doceniając ich pracę i poświęcenie. Tekst naszego podziękowania i odpowiedzi prezesa Naczelnej Rady Lekarskiej – profesora Andrzeja Matyi – możecie przeczytać na łamach naszego biuletynu.

Przed nami wakacje, czas zasłużonego wypoczynku, pogłębienia więzi rodzinnych, ładowania akumulatorów. Będą z pewnością inne niż w ubiegłych latach. Ze względów bezpieczeństwa, zamiast zagranicznych wояży, będziemy odkrywać piękno naszej Ojczyzny. A jest co podziwiać. Odpoczywajmy więc z dala od polityki, trosk dnia powszedniego, wolni od gniewu i zawiści, pełni szczerzej życzliwości, szacunku dla innych i spokoju. Wtedy nasz wypoczynek będzie pełniejszy, czego Wam i sobie życzę. Życzenia zdrowia i uśmiechu na co dzień dedykuję Wam i Waszym bliskim!

Kalendarium MOIIB

- 17.03.2020 Zebranie Rady MOIIB (online)
- 19.03.2020 Zebranie Okręgowej Komisji Rewizyjnej MOIIB
- 19.03.2020 Elektroniczne głosowanie Okręgowej Rady MOIIB
- 24.03.2020 Zebranie Zespołu Orzekającego ds. Członkowskich nr 2
- 01.04.2020 Zebranie Prezydium Rady Krajowej PIIB (online) (Z. Rawicki)
- 07.04.2020 Elektroniczne głosowanie Okręgowej Rady MOIIB
- 14.04.2020 Zebranie Zespołu Orzekającego ds. Członkowskich nr 1
- 28.04.2020 Elektroniczne głosowanie Okręgowej Rady MOIIB
- 28.04.2020 Zebranie Zespołu Orzekającego ds. Członkowskich nr 2
- 05.05.2020 Zebranie Zespołu Problemowego ds. Działań Samopomocowych
- 05.05.2020 Zebranie Prezydium Rady MOIIB (online)
- 12.05.2020 Zebranie Zespołu Orzekającego ds. Członkowskich nr 1
- 25-29.05.2020 XIX Okręgowy Zjazd Małopolskiej OIIB (zdalnie)
- 29.04.2020 Zebranie Rady Krajowej PIIB (online) (M. Boryczko, S. Karczmarczyk, Z. Rawicki)
- 13.05.2020 Zebranie Prezydium Rady Krajowej PIIB (online) (Z. Rawicki)
- 18.05.2020 Zebranie Komisji PIIB ds. współpracy ze SNT (online) (Z. Rawicki)
- 26.05.2020 Zebranie Zespołu Orzekającego ds. Członkowskich nr 2
- 27.05.2020 Zebranie Rady Krajowej PIIB (online) (M. Boryczko, Z. Rawicki)
- 28.05.2020 Zebranie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego MOIIB
- 29.05.2020 Zebranie Zespołu Problemowego ds. Ustawicznego Doskonalenia Zawodowego
- 02.06.2020 Zebranie Komisji PIIB ds. Ustawicznego Doskonalenia Zawodowego (J. Strzałka)
- 09.06.2020 Zebranie Zespołu Orzekającego ds. Członkowskich nr 1
- 09.06.2020 Zebranie Okręgowej Rady MOIIB (online)
- 16.06.2020 Zebranie Rady Programowej biuletynu „Budowlani” (online)
- 17-20.06.2020 XIX Krajowy Zjazd Sprawozdawczy PIIB (zdalnie) Delegaci MOIIB na Krajowy Zjazd PIIB
- 18.06.2020 Posiedzenie KKK z udziałem przewodniczących OKK (W. Biliński, M. Płachecki)
- 23.06.2020 Zebranie Zespołu Orzekającego ds. Członkowskich nr 2
- 25.06.2020 Zebranie Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej MOIIB
- 25.06.2020 Zebranie Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej MOIIB

UWAGA: ZAKŁADKA COVID -19!

Na stronie internetowej PIIB znajduje się specjalna zakładka COVID-19 związana z obecną sytuacją dotyczącą COVID-19.

Zawiera ona: akty prawne, poradniki i przydatne linki mające pomóc członkom naszego samorządu w czasie pandemii koronawirusa.

UWAGA: INFORMATOR „TARCZA ANTYKRYZYSOWA 4.0”

W związku z tzw. Tarczą Antykryzysową 4.0 kancelaria radcy prawnego Krzysztofa Zająca, współpracująca z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa, opracowała informator pt. „TARCZA ANTYKRYZYSOWA 4.0 ZAŁOŻENIA PROJEKTU USTAWY”, według stanu prawnego na dzień 15.06.2020 r.

Poniżej podajemy spis treści Informatora, mając nadzieję, że ułatwi on naszym Członkom skorzystanie z zaproponowanych rozwiązań.

Zapraszamy do zapoznania się z informatorem, który znajduje się na stronie internetowej PIIB!!

Spis treści Informatora

- I. PRACA ZDALNA
  - II. DODATKOWY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY
  - III. NOWE PRZEPISY Z ZAKRESU PRAWA PRACY
  1. OBNIŻENIE WYMIARU CZASU PRACY I OBJĘCIE PRACOWNIKA PRZESTOJEM EKONOMICZNYM
- Co należy rozumieć przez istotny wzrost obciążenia funduszu wynagrodzeń?
Czego nie zalicza się do kosztu wynagrodzeń pracowników?

Jak długo ma zastosowanie obniżenie czasu pracy albo objęcie pracownika przestojem ekonomicznym?

Jak ustala się warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy?

2. UPRAWNIENIA PRACODAWCY W ZAKRESIE UDZIELANIA URLOPU
3. ZMNIEJSZENIE WYSOKOŚCI ODPRAWY
4. ZMIANY W FUNKCJONOWANIU ZAKŁADOWEGO FUNDUSZU ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH
5. UPRAWNIENIE DO WYPOWIEDZENIA UMOWY O ZAKAZIE KONKURENCJI
- IV. OPŁATA Z TYTUŁU UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO
- V. ZAMÓWIENIA PUBLICZNE
1. TREŚĆ UMOWY W SPRAWIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH
2. ZMIANA UMOWY
3. KARY UMOWNE
4. WADIUM
- VI. POŻYCZKA Z POWIATOWEGO URZĘDU PRACY
- VII. ZAWIESZENIE WYKONANIA UMOWY KREDYTOWEJ

Elżbieta Gabryś

Co słyszeć w Małopolskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa?

KRAKÓW. Lockdown nie stanowił przeszkody w bieżącej obsłudze członków naszej Izby. Biuro było czynne codziennie.

Ostatnie miesiące przyniosły wiele wyzwań i wymagały dostosowania do panującej sytuacji epidemicznej i kolejnych wprowadzanych ograniczeń. Rzecz jasna, lockdown nie mógł stanowić przeszkody w bieżącej obsłudze członków naszej Izby w zakresie różnorodnych spraw członkowskich.

Dla członków Małopolskiej OIIB biuro Izby czynne było codziennie, w ograniczonym wymiarze czasowym, jeśli chodzi o kontakt bezpośredni, ale w zakresie kontaktu telefonicznego lub mailowego pracownicy biura byli do dyspozycji w zwykłym, niezmiennym czasie i zakresie.

Wiele spraw wymagało podejmowania decyzji, stąd też niezbędne było zastosowanie nowych, adekwatnych do sytuacji form podejmowania tych decyzji i przez Okręgową Radę MOIIB, i przez Prezydium Okręgowej Rady. Wobec braku możliwości organizowania tradycyjnych zebrań Okręgowej Rady wprowadziliśmy formy pracy niewymagające bezpośrednich kontaktów członków Rady, a zapewniające bieżące decydowanie o działaniach MOIIB. Na początku była to formuła e-głosowań przygotowanych projektów uchwał Rady, a ostatnio formuła wideokonferencji.

W marcu i kwietniu odbyły się trzy e-głosowania przy użyciu specjalnie w tym celu opracowanych kart do głosowania, w których Okręgowa Rada podjęła łącznie 23 uchwały, w tym te dotyczące XIX Okręgowego Zjazdu Sprawozdawczego Małopolskiej OIIB. Ponieważ w zaplanowanym terminie 18 kwietnia Zjazd nie mógł się odbyć w tradycyjnej formie,

zatem Rada musiała podjąć najpierw decyzję o jego odwołaniu. Następnie, kiedy przepisy wprowadzone ustawą o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych dały możliwość, aby odbyć zjazdy okręgowe i krajowy w trybie obiegowym z wykorzystaniem do głosowania Portalu PIIB – Rada MOIIB podjęła decyzję o zwołaniu XIX Okręgowego Zjazdu MOIIB przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, czyli właśnie przy wykorzystaniu Portalu PIIB. Syntetyczną relację z tego wydarzenia, a także wyniki głosowań Zjazdu i wykaz złożonych w ramach Okręgowego Zjazdu wniosków, znajdziecie Państwo w tym numerze biuletynu.

W wyniku e-głosowania Rada podjęła także decyzje w przedmiocie:

- zatwierdzenia sprawozdania Okręgowej Rady MOIIB za 2019 r. i projektu budżetu na 2020 r. oraz ich rekomendacji XIX Zjazdowi,
- zatwierdzenia 15 uchwał Prezydium Rady,
- zatwierdzenia wypłaty zapomóg losowych oraz dofinansowania zakupu wydawnictw naukowo-technicznych dla członków naszej Izby,
- objęcia honorowym patronatem XI edycji Małopolskiego Konkursu Własnych Prac Technicznych oraz Konkursu Budowy Mostów „Kra-kow Bridge”.

Dzięki stworzeniu możliwości zainstalowania aplikacji ZOOM, dostępne stały się spotkania i konferencje wideo z komunikacją w czasie rzeczywistym, wobec czego zebranie Okręgowej Rady 9 czerwca

odbyło się w formie wideokonferencji. Rada na tym posiedzeniu podjęła 6 uchwał, ale z pewnością najważniejszym punktem programu było rozpatrzenie wniosków złożonych przez delegatów w ramach XIX Okręgowego Zjazdu. Było to zupełnie nowe zadanie dla członków Rady, które zostało Radzie przypisane zgodnie z Regulaminem Zjazdu, bowiem w przypadku odbywania Zjazdu z wykorzystaniem Portalu PIIB, to nie Zjazd, a Rada rozpatruje złożone wnioski. Ze złożonych 13 wniosków zjazdowych, jeden został wycofany, dwa zostały przez Radę skierowane do Krajowej Rady PIIB, sześć zostało skierowanych do realizacji w strukturach MOIIB, a cztery zostały odrzucone.

Ponadto Rada zadecydowała o:

- przyznaniu pomocy finansowej członkom naszej Izby,
- dofinansowaniu członkom zakupu wydawnictw naukowo-technicznych,
- objęciu honorowym patronatem 66. Konferencji Naukowej Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN oraz Komitetu Nauki PZITB,
- dofinansowaniu wydania materiałów konferencyjnych z Konferencji „Nowoczesne technologie w projektowaniu, budowie i eksploatacji infrastruktury drogowej miast, metropolii i regionów” NOVDRÓG'20, która odbyła się 27–28 lutego br. oraz z XXXV Ogólnopolskiej Konferencji „Warsztat Pracy Projektanta Konstrukcji”, która odbyła się w dniach 3–6 marca br.

Stanisław
Karczmarczyk

Co w Krajowej Radzie?...

WARSZAWA. Wyjątkowość sytuacji pandemicznej ma także pozytywne następstwa w postaci spopularyzowania i upowszechnienia szkoleń online

Gdyby precyzyjnie odpowiedzieć na zawarte w tytule pytanie „co słyhać”, należałoby napisać: niewiele. Pandemia ograniczyła bezpośrednie kontakty i wymianę informacji w środowisku inżynierskim. Jednak nie przestaliśmy działać, staramy się funkcjonować, mimo obostrzeń, a nawet znajdujemy nieliczne pozytywne aspekty bieżącej sytuacji.

Dzięki współczesnej technice – mimo ograniczeń w bezpośrednich kontaktach – możliwe było spełnienie przez nasz samorząd zawodowy statutowych obowiązków w zakresie corocznych sprawozdań i rozliczeń z działalności poszczególnych organów, zarówno na szczeblu Rad Okręgowych, jak i na szczeblu Krajowej Rady. W naszej Małopolskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa spełniliśmy obowiązek zorganizowania Zjazdu Sprawozdawczego Delegatów w dniach 25 – 29.05.2020 przy ponad 90-procentowej frekwencji uczestników głosowania w trybie zdalnym.

STANISŁAW KARCZMARCZYK

Zygmunt
Rawicki

Inżynierowie dziękują pracownikom służby zdrowia

PANDEMIA. Obecna katastrofa uświadomiła społeczeństwu, że najważniejszym członem określenia profesji, które reprezentujemy, jest ZAUFANIE

Przedstawiciele Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa aktywnie działają w Forum Zawodów Zaufania Publicznego, skupiającym wszystkie samorządy zawodowe w Polsce.

Na początku pandemii przewodniczący Rady MOIB, Mirosław Boryczko, w imieniu środowiska inżynierów, wystosował do Kolegów i Koleżanek, reprezentujących zawody medyczne, podziękowanie oraz wyraził wsparcia, które publikujemy na str. 8.

Polska Izba Inżynierów Budownictwa zachęca wszystkich, a w szczególności swoich członków – mimo trudności, jakie sami przeżywają – do wspierania, w ramach swoich możliwości, polskiej służby zdrowia w jej zmaganiach ze skutkami epidemii COVID-19, m.in. poprzez wpłaty na fundusze celowe.

PIIB przekazała – ze środków przeznaczonych na wypłatę ekwiwalentów i ryczałtów dla osób funkcyjnych w Prezydium Krajowej Rady – darowiznę na rzecz takich funduszy, zgodnie z wolą tych osób kwotę ok. 35.000 zł.

Każda wpłacona przez nas złotówka zmniejsza braki w służbie zdrowia, przyczyniając się do zakupu sprzętu medycznego lub ochronnego niezbędego w walce z koronawirusem.

Wspierajmy Koleżanki i Kolegów z branży medycznej! Poprawa bezpieczeństwa medyków to poprawa bezpieczeństwa pacjentów. Każdy z nas może się nim stać w chwili zupełnie dla siebie nieoczekiwanej.

ZYGMUNT RAWICKI

WICEPREZES KRAJOWEJ RADY PIIB

MOIB w liczbach

Według stanu na 30 czerwca 2020 roku w naszej Małopolskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa zarejestrowanych było 19983 osób w tym: 11743 czynnych członków, 2073 członków, którzy zostali zawieszani na własną prośbę lub z powodu nieopłacenia składek członkowskich ponad 6 miesięcy, 5897 skreślonych członków i 270 kandydatów na członków.

Podział na branże czynnych członków był następujący:

- konstrukcyjno – budowlana (BO) .....6290 - 53,56%,
- mostowa (BM) ..... 291 - 2,48%,
- drogowa (BD) ..... 742 - 6,32%,
- instalacji sanitarnych (IS) .....2243 - 19,10%,
- instalacji elektrycznych (IE) .....1745 - 14,86%,
- wodno – melioracyjna (WM)..... 107 - 0,91%,
- kolejowa (BK) ..... 244 - 2,08%,
- telekomunikacyjna (BT) ..... 61 - 0,52%,
- wyburzeniowa (BW) ..... 3 - 0,03%,
- hydrotechniczna (BH) ..... 11 - 0,14%.

ZYGMUNT RAWICKI

PRZEWODNICZĄCY RADY MAŁOPOLSKIEJ
OKRĘGOWEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA

Mirosław Boryczko

Koleżanki i Koledzy: lekarze, pielęgniarki i położne, ratownicy medyczni, diagnostyci laboratoryjni, aptekarze, wszyscy pracownicy służby zdrowia!

W tych niezwykle trudnych dniach, których nikt się nie spodziewał i do których nikt się nie przygotował, chciałem wszystkim Państwu wyrazić podziękowania, ogromnego szacunku, a wręcz - czasy są wyjątkowe, więc nie bójmy się wyjątkowych słów - hołdu za Wasze poświęcenie, bezgraniczne oddanie i ciężką codzienną pracę ratującą zdrowie i życie Polaków. Podczas gdy zdecydowana większość społeczeństwa pozostaje w szoku spowodowanym skalą i konsekwencjami epidemii, sparaliżowana strachem chroni się w domach, Wy - narażając własne życie i zdrowie Waszych rodzin - stanęliście na pierwszej linii frontu, pracując w szpitalach, przychodniach, karetkach i laboratoriach po kilkanaście godzin dziennie.

Na co dzień wspólnie działamy w Forum Zawodów Zaufania Publicznego, skupiającym wszystkie samorządy zawodowe w Polsce. W tej chwili, najdobitniej, jak można to sobie wyobrazić, pokazujecie Polakom, czym jest zawód zaufania publicznego, zawód o szczególnym charakterze wynikającym z troski o zabezpieczenie interesu publicznego. Jestem przekonany, że obecna katastrofa uświadomiła społeczeństwu, że najważniejszym członem określenia profesji, które reprezentujemy, jest ZAUFANIE. Mam nadzieję, że uda nam się, jako społeczeństwu polskiemu, jako ludzkości, przejść przez pandemię koronawirusa z jak najmniejszymi stratami. Uważam, że tragedia, jaka spotyka pacjentów i ich rodziny, powinna uświadomić decydentom skalę niedoinwestowania polskiej służby zdrowia i raz na zawsze zmienić podejście do potrzeb zawodowych lekarzy, pielęgniarek i położnych, ratowników medycznych, diagnostów laboratoryjnych, aptekarzy. Jako koledzy reprezentujący inny zawód zaufania publicznego - zawód inżyniera budownictwa - będziemy Was zawsze wspierać w dążeniu do poprawy stanu polskiej służby zdrowia, a budując obiekty szpitalne zrobimy to z największą starannością, nie tylko dlatego, że mamy obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa użytkownikom wznoszonych przez nas budowli, ale i z wdzięczności dla Was, którzy dziś ratujecie nasze życie. Zdajemy sobie sprawę, że to bohaterstwo ma swoją wysoką cenę. Jednak społeczeństwo obdarzyło Was zaufaniem. Wytrwajcie! Jesteśmy z Wami sercem i myślami.

W imieniu małopolskich inżynierów budownictwa przesyłam Państwu życzenia zdrowia, wszelkiej pomyślności, sukcesów zawodowych, poczucia spełnienia i satysfakcji z wykonywanego zawodu.

Z niedającym się wyrazić poważaniem

Mirosław Boryczko

PREZES
NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
prof. dr hab. med. Andrzej Matyja

NRL/SP/MA/784/04/20

Warszawa, dnia 4 kwietnia 2020 r.

Sz. Pan
Mirosław Boryczko
Przewodniczący Rady
Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa

Szanowny Panie Przewodniczący,

w imieniu Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej oraz własnym składam gorące podziękowania za miły i wspierający list, za życzenia oraz wyjątkowe słowa uznania dla wszystkich przedstawicieli zawodów zaufania publicznego w Polsce, w tym samorządu lekarskiego.

Z ogromną przyjemnością przekazałem ten list naszym Koleżankom i Kolegom lekarzom oraz lekarzom denty stom, którzy każdego dnia pełnią swoją służbę dla kraju, dla pacjentów i ich rodzin.

Spółeczna solidarność i zaufanie dodaje – nam i wszystkim wokół – sił w pokonywaniu trudności i w walce o życie podczas pandemii.

Na Pana ręce składam dla całego samorządu życzenia wytrwałości oraz zdrowia, szczególnie potrzebne w tym trudnym dla nas wszystkim czasie.

Łączę wyrazy szacunku,

Prezes Naczelnej Rady Lekarskiej
Andrzej Matyja

Naczelna Izba Lekarska, ul. Jana Sobieskiego 110, 00-764 Warszawa
tel. 22 559-13-30, fax 22 559-13-23
e-mail: prezes@hipokrates.org

Elżbieta Gabryś

XIX Zjazd Sprawozdawczy Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa

XIX Zjazd Sprawozdawczy Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa odbył się w formie wynikającej z aktualnej sytuacji epidemicznej w kraju – w trybie obiegowym, z wykorzystaniem do głosowania Portalu PIIB. Rozpoczęcie Zjazdu wyznaczono na dzień 25 maja, a zamknięcie Zjazdu nastąpiło w dniu 29 maja

2020 r. Zjazdowi, zgodnie z przyjętym Regulaminem, przewodniczył Mirosław Boryczko – przewodniczący Okręgowej Rady MOIIB, a sekretarzem Zjazdu była Elżbieta Gabryś – sekretarz Okręgowej Rady MOIIB.

Na 150 delegatów uprawnionych do wzięcia udziału w Okręgowym Zejeździe aktywnie głosowało 139 osób

(w tym 8 osób korzystając z regulaminowych możliwości oddało głos za pośrednictwem korespondencji mailowej), czyli frekwencja zjazdowa wyniosła 92,7 % wszystkich uprawnionych. Delegaci otrzymywali mailowe oraz telefoniczne powiadomienia, przypomnienia i informacje, tak przed, jak i podczas Zjazdu. Sumaryczne wyniki głosowań przedstawiają się następująco:

UCHWAŁA	W SPRAWIE	ZA	PRZECIW	WSTRZYMUJĄCY SIĘ	SUMA	KWORUM
1/Z/2020	w sprawie regulaminu XIX Okręgowego Zjazdu Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa	137	2	0	139	92,7%
2/Z/2020	w sprawie porządku obrad XIX Okręgowego Zjazdu Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa	139	0	0	139	92,7%
3/Z/2020	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Okręgowej Rady Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa za rok 2019	135	0	4	139	92,7%
4/Z/2020	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa za rok 2019	137	0	2	139	92,7%
5/Z/2020	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa za rok 2019	137	0	2	139	92,7%
6/Z/2020	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa za rok 2019	135	2	2	139	92,7%
7/Z/2020	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Okręgowej Komisji Rewizyjnej Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa za rok 2019	128	1	9	138	92%
8/Z/2020	w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa za 2019 rok	136	0	3	139	92,7%
9/Z/2020	w sprawie udzielenia absolutorium Okręgowej Radzie Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa za rok 2019	136	0	3	139	92,7%
10/Z/2020	w sprawie uchwalenia budżetu Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa za rok 2020	130	1	6	137	91,3%

Oprócz informacji przesyłanych do delegatów drogą elektroniczną, MOIIB publikowała również informacje na stronie internetowej Izby oraz na profilu facebookowym Izby.

XIX Zjazd MOIIB podjął łącznie 10 uchwał, którymi zatwierdził sprawozdania Okręgowej Rady oraz wszystkich statutowych organów Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa za rok 2019, przyjął sprawozdanie finansowe za rok ubiegły, udzielił absolutorium Okręgowej Radzie Małopolskiej OIIB i uchwalił budżet Okręgowej Izby na 2020 r. (podajemy oddzielnie).

Dziewięciu delegatów złożyło podczas Zjazdu trzynastę wniosków (podajemy oddzielnie). Przedmiotem wniosków były zarówno kwestie o znaczeniu lokalnym, do analizy na poziomie okręgowym, jak też o znaczeniu ogólnym dla środowiska inżynierów budownictwa. Delegaci podnieśli bardzo aktualne tematy dotyczące m.in. wprowadzenia elektronicznego dziennika budowy, niewystarczającej gradacji kar w postępowaniu z odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej, przerehabilitacji Regulaminu okręgowych rad w zakresie dotyczącym zatwierdzania przez radę uchwał

Prezydium Rady oraz wypracowania stanowiska w sprawie zakresu i formy projektu budowlanego, a także wzoru umowy o prace projektowe – wobec wejścia niebawem w życie zmiany Prawa budowlanego.

Wnioski te, zgodnie z Regulaminem XIX Okręgowego Zjazdu MOIIB, zostały przekazane do rozpatrzenia przez Okręgową Radę MOIIB na najbliższe czerwcowe posiedzenie Rady.

ELŻBIETA GABRYŚ
SEKRETARZ RADY MOIIB

BUDŻET MOIIB NA 2020

L. p.	Wyszczególnienie	Konto	Kwota planowana
	Przychody		
1	Składki 348 zł x 11.500	700-1	4 002 000.00
2	Wpisowe nowych członków 100 zł x 550	700-2	50 000.00
3	Uprawnienia budowlane i rzeczoznawstwo	700-3	1 350 000.00
4	Przychody z lokat i inwestycji	750-2,3	100 000.00
5	Inne przychody	700-4,760	10 000.00
6	Środki pieniężne z lokat na zakup śr. trwałych		200 000.00
	Razem przychody	700,750,760	5 712 000.00
	Koszty		
1	Zużycie materiałów i energii (z wyposażeniem biura)	501-1	170 000.00
2	Usługi obce	501-2	370 000.00
3	Podatki i opłaty	501-3	35 000.00
4	Wynagrodzenia i inne świadczenia	501-4	980 000.00
5	Koszty Punktów Informacyjnych	501-6,7,8,9	145 000.00
6	Pozostałe koszty administracyjne	501-10	40 000.00
7	Inwestycje w majątek trwały	010, 080	200 000.00
8	Rada (w tym koszty współpracy z zagranicą)	510-1	560 000.00
g	OKK	510-2	940 000.00
10	OKR	510-3	105 000.00
11	OSD	510-4	215 000.00
12	OROZ	510-5	175 000.00
13	Organizacja Zjazdu	510-6	50 000.00
14	Działalność szkoleniowa	510-7	325 000.00
15	Działalność Zespołów Problemowych	510-8	55 000.00
16	Wydawnictwa dla członków MOIIB	510-9-1	620 000.00
17	Działalność samopomocowa	510-9-2	60 000.00
18	Dodatkowe ubezpieczenia członków (NW i na życie)	510-9-3	394 000.00
19	Inne koszty statutowe: Dzień Budowlanych, piknik, inne	510-9-5	230 000.00
	Razem koszty	501, 510	5 669 000.00
	Rezerwa		43 000.00
	Razem koszty z rezerwą		5 712 000.00

WNIOSKI Z XIX ZJAZDU MOIIB

Okręgowa Rada Małopolskiej OIIB na posiedzeniu w dniu 09 czerwca 2020 r. przeanalizowała wszystkie wnioski z XIX Zjazdu Sprawozdawczego MOIIB i uchwałą nr 143/R/2020 przyjęła do realizacji w ramach struktur MOIIB 6 wniosków, przekazała do PIIB 2 wnioski, odrzuciła 4 wnioski i 1 wniosek został wycofany.

LP	IMIĘ NAZWISKO	NR CZŁONKOWSKI	WNIOSEK	SKIEROWANY DO
1	Jarosław GODEK	MAP/BO/1642/03	Z uwagi na zaistniałe okoliczności „epidemia”, zwracam się do Szanownego Zjazdu i odpowiedniej Komisji Wnioskowej o rozpatrzenie możliwości wprowadzenia elektronicznego dziennika budowy. Oczywiście zdaję sobie sprawę, że jest to długa droga zmian w przepisach budowlanych i decyzji urzędowych, mając na uwadze jw. taka postać dokumentu usprawniłaby pracę wszystkim uczestnikom procesu budowlanego, a w szczególności kierownikowi budowy.	ODRZUCONY
2	Marcin GŁÓD	MAP/IS/0565/05	Proszę o umieszczenie na stronie www MOIIB listy rzeczoznawców branżowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz spełnienia warunków sanitarno-higienicznych działających na terenie Małopolski.	ODRZUCONY
3	Marcin GŁÓD	MAP/IS/0565/05	proszę o zorganizowanie szkolenia w zakresie projektowania instalacji gazów medycznych.	MOIIB
4	Krzysztof DYK	MAP/BO/4610/01	Wnoszę o złożenie przez delegatów na Krajowy Zjazd POIIB wniosku dotyczącego zwiększenia zakresu gradacji kar w postępowaniu odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej.	PIIB
5	Józef SZOSTAK	MAP/BO/2598/01	Wnoszę o preredagowanie p.2 w §5 Regulaminu okręgowych rad PIIB. Obecne jego brzmienie urąga logice, bo jeżeli „uchwały prezydium okręgowej rady izby, podjęte w zakresie jego działania MAJĄ MOC UCHWAŁ OKRĘGOWEJ RADY IZBY” to po co „są przedstawiane do zatwierdzenia okręgowej radzie izby na jej najbliższym posiedzeniu”? Powstaje bowiem pytanie, co się ma dziać, jeżeli rada ich nie zatwierdzi, a MOCĄ prezydium zostały już wcielone w życie? Prezydium nie jest organem izby i ani ustawa, ani statut nie daje mu uprawnień do podejmowania prawomocnych uchwał. Należy zatem wykreślić z tego punktu słowa: „MAJĄ MOC UCHWAŁ OKRĘGOWEJ RADY IZBY”.	PIIB
6	Lech SOBIESZEK	MAP/BO/0858/01	Komisja ds. Etyki. Nie znalazłem nigdzie informacji, czy takowa komisja działa. Jeśli nie, to wnioskowałbym o ustanowienie takiej komisji.	MOIIB
7	Jan STRZAŁKA	MAP/IE/0524/04	Działalność Rady MOIIB powinna być prowadzona w oparciu o kadencyjne i roczne ramowe plany pracy, co w bieżącej kadencji nie jest realizowane.	MOIIB
8	Jan STRZAŁKA	MAP/IE/0524/04	Wnoszę o dokonanie aktualizacji Porozumienia MOIIB z prezesami/przewodniczącymi Oddziałów SNT i organizowanie dorocznych spotkań Prezydium Rady MOIIB z prezesami O/SNT.	MOIIB
9	Wojciech BILIŃSKI	MAP/BO/3141/01	Wniosek nr 1: Przyjęcie przez Radę MOIIB uchwały dot. propozycji zmiany / poszerzenia zapisu w Regulaminie refundacji kosztów poniesionych przez członków MOIIB z tytułu odpłatnego uczestnictwa w zdalnych formach doskonalenia zawodowego udokumentowanego fakturą imienną.	WYCOFANY
10	Wojciech BILIŃSKI	MAP/BO/3141/01	Wniosek nr 2: W dobie pandemii składam propozycje przyjęcia zmiany (przesunięcia środków finansowych) w projekcie budżetu MOIIB na rok 2020 przez Radę MOIIB w zakresie zwiększenia środków o kwotę 30.000,00 PLN na działalność samopomocową (pkt.17) z kwoty 60.000,00 PLN do 90.000,00 PLN, z jednoczesnym zmniejszeniem środków w pkt.19. – Inne koszty statutowe: Dzień Budowlanych, piknik, inne – do 200.000,00 PLN	MOIIB
11	Marcin CIERPICH	MAP/BO/6878/02	Powołać Zespół ds. Procesów Budowlanych, który został zlikwidowany	MOIIB
12	Piotr PŁOSKONKA	MAP/IE/0520/06	W związku z wejściem w życie w nowelizacji Prawa budowlanego z dniem 19.09.2020 r. proszę o wypracowanie stanowiska Izby w sprawie zakresu i formy projektu technicznego, które stanowić będzie odnośnik do weryfikacji kompletności opracowań dla wszystkich projektantów, kierowników budów i inspektorów nadzoru.	ODRZUCONY
13	Piotr PŁOSKONKA	MAP/IE/0520/06	Zwracam się z prośbą o pomoc prawną – z myślą o wszystkich projektantach będących członkami izby – o wypracowanie przez Izbę wzoru/ów umowy/ów o prace projektowe w związku nowelizacją Prawa budowlanego, w przypadku zawierania jej z architektem (biurem architektonicznym) albo z inwestorem uwzględniającą zasady współpracy międzybranżowej, zakresu projektu technicznego, etapowania rozliczeń.	ODRZUCONY

Zygmunt
Rawicki

XIX Zjazd Sprawozdawczy Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa

Tegoroczny XIX Zjazd Sprawozdawczy Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, który miał się odbyć tradycyjnie w Warszawie w dniach 19 – 20 czerwca, niestety, nie doszedł do skutku.

W związku z obecną sytuacją epidemiczną w kraju Zjazd odbywał się w dniach 17–20 czerwca w trybie zdalnym. W Zjeździe wzięło udział 196 delegatów na uprawnionych 202, co dało frekwencję

97,03% i oznaczało jego prawomocność. Zjazdowi przewodniczył Andrzej Pawłowski, wiceprezes Krajowej Rady PIIB, a funkcję sekretarza sprawowała Danuta Gawęcka, sekretarz KR PIIB.

Delegaci na Krajowy Zjazd PIIB przyjęli wszystkie sprawozdania organów statutowych Izby z działalności za 2019 r., sprawozdanie finansowe za 2019 r. oraz budżet na 2021 r. Krajowa Rada PIIB uchyliła absolutorium za działalność w 2019 roku.

Podjęto także uchwały dotyczące zmian w statucie samorządu zawodowego inżynierów budownictwa, zmian w regulaminach organów statutowych samorządu zawodowego, zmiany uchwały w sprawie podnoszenia kwalifikacji zawodowych inżynierów budownictwa oraz przyznania odznak honorowych PIIB.

Delegaci złożyli 52 wnioski zjazdowe.

Sumaryczne wyniki głosowań przedstawiają się następująco:

NR UCHWAŁY	UCHWAŁA W SPRAWIE	ZA	PRZECIW	WSTRZYMUJĄCY SIĘ	RAZEM	KWORUM (%)	NIE GŁOSOWAŁO
1	przyjęcia regulaminu	194	0	1	195	96,53	7
2	przyjęcia porządku obrad Zjazdu	194	0	1	195	96,53	7
3	zatwierdzenia sprawozdania Krajowej Rady, w tym sprawozdania; finansowego i z realizacji budżetu	171	5	19	195	96,53	7
4	zatwierdzenia sprawozdania Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej	191	4	1	196	97,03	6
5	zatwierdzenia sprawozdania Krajowego Sądu Dyscyplinarnego	194	0	2	196	97,03	6
6	zatwierdzenia sprawozdania Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej	192	1	3	196	97,03	6
7	zatwierdzenia sprawozdania Krajowej Komisji Rewizyjnej	188	2	6	196	97,03	6
8	udzielenia absolutorium Krajowej Radzie za rok 2019	159	5	29	193	95,54	9
9	uchwalenia budżetu na rok 2021	174	11	10	195	96,53	7
10	zmiany statutu samorządu zawodowego inżynierów budownictwa	136	42	18	196	97,03	6
11	zmiany regulaminu Krajowej Rady	144	36	14	194	96,04	8
12	zmiany regulaminu Krajowej Komisji Rewizyjnej	150	33	11	194	96,04	8
13	zmiany regulaminu Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej	150	31	15	196	97,03	6
14	zmiany regulaminu Krajowego Sądu Dyscyplinarnego	150	32	13	195	96,53	7
15	zmiany regulaminu Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej	148	33	14	195	96,53	7
16	zmiany regulaminu okręgowych rad	145	35	14	194	96,04	8
17	zmiany regulaminu okręgowych komisji rewizyjnych	150	33	11	194	96,04	8
18	zmiany regulaminu okręgowych komisji kwalifikacyjnych	148	31	16	195	96,53	7
19	zmiany regulaminu Okręgowych Sądów Dyscyplinarnych	148	34	13	195	96,53	7
20	zmiany regulaminu Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej	146	34	15	195	96,53	7
21	przyznania odznak honorowych PIIB	183	2	10	195	96,53	7
22	zmiany uchwały w sprawie podnoszenia kwalifikacji zawodowych inżynierów budownictwa	188	4	4	196	97,03	6

ZYGMUNT RAWICKI
WICEPREZES KRAJOWEJ RADY PIIB

Pandemia nie może zahamować inwestycji!

ROZMOWA. Mgr inż. Ryszard Trykosko – przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa – o relacjach między inwestorem a wykonawcą, prognozowanej recesji w budownictwie oraz o swoim „łańcuszku szczęścia”, czyli spektakularnych realizacjach z Trójmiasta

– Mija 8 lat, odkąd został Pan wybrany przewodniczącym Zarządu Głównego Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa. Na planowanym w połowie września zjeździe w Opolu powinien Pan Inżynier przekazać pałeczkę nowemu szefowi stowarzyszenia. Zanim to się stanie, porozmawiajmy o problemach inżynierów budownictwa w kontekście dwóch kadencji, kiedy pełnił Pan zaszczytną funkcję przewodniczącego PZITB. Czy w 2020 r. status inżyniera budownictwa ma się lepiej czy gorzej niż w 2012 r.?

– W ciągu tych 8 lat – ze względu na przygotowywane zmiany w Prawie budowlanym – dużo się mówiło o zawodzie inżyniera budownictwa, ale to zainteresowanie, niestety, nie przełożyło się na wzrost prestiżu naszej profesji. Wręcz przeciwnie. Ze względu na rozdzielenie dwóch zawodów związanych z procesem budowlanym do dwóch odrębnych ustaw nastąpiło zminimalizowanie znaczenia inżyniera budownictwa, usytuowanie nas w roli służebnej w stosunku do architektów. Zabrano nam pewne kompetencje przy jednoczesnym rozszerzaniu naszej odpowiedzialności. Sam od lat zajmuję się zarządzaniem w budownictwie, a jedna z podstawowych zasad zarządzania stanowi, że rozszerzając odpowiedzialność, należy rozszerzać kompetencje. Samodzielne funkcje techniczne, które wykonujemy w budownictwie, począwszy od majstra, skończywszy na inżynierach kontraktu, polegają m.in. na zarządzaniu. W naszym środowisku panuje duże rozczarowanie kształtem znowelizowanego Prawa budowlanego. Jednak mamy jeszcze *vacatio legis* nowych przepisów, a diabeł tkwi w szczegółach. Wciąż liczymy na to, że w rozporządzeniach wykonawczych do ustawy zostaną uwzględnione nasze postulaty.

– Zarówno zasygnalizowane przez Pana Przewodniczącego tematy, jak i inne problemy, z którymi mierzą się dziś inżynierowie budownictwa,

Mgr inż. Ryszard Trykosko

“Nie możemy zgadzać się na bylejakosć, dlatego, że jest tania. Wyższy koszt inwestycji wynika prawie zawsze z kosztów lepszych technologii, zastosowanych materiałów, a nie z kosztów robocizny.”

proponują analizować w kontekście praktycznym, na podstawie doświadczeń wyniesionych ze zrealizowanych przez Pana inwestycji. Dodam w tym miejscu, że gośćmi „Budowlanych” zazwyczaj są wybitni przedstawiciele branży budowlanej, ale pochodzący z naszego regionu. Pana obecność na naszych łamach jest okazją, aby zaprezentować inżynierom z Małopolski spektakularne obiekty inżynieryjne z drugiego krańca Polski. Moim niekwestionowanym faworytem jest (to prywatna opinia) najpiękniejszy stadion w Polsce, zwany bursztynowym.

Efekt końcowy jest znakomity, ale podczas budowy stadionu nie obyło się bez problemów, nieobcym wielu polskim wykonawcom.

– Pewnie dlatego, że wszyscy bardzo przeżyliśmy organizowane w Polsce Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej w 2012 r., opinia publiczna nie może nam zapomnieć opóźnienia... Kiedy braliśmy się za projekt stadionu, był rok 2007. Stadion miał być oddany do użytku rok przed EURO 2012, tak sobie życzyła UEFA. Termin został dotrzymany. Tak jak ustaliliśmy, w czerwcu 2011 r. stadion był gotowy. Jednak natknęliśmy się na problemy z odbiorem przeciwpożarowym. Temat znany tysiącom wykonawców. Opóźnienie było zaledwie 2-tygodniowe. Gdybyśmy nie zadeklarowali przygotowania stadionu na mecz Polska–Francja, nikt by nawet tego opóźnienia nie zauważył. Ale mecz trzeba było przenieść z Gdańska do Warszawy, na stadion Legii. Dużo się o tym mówiło. Do dziś jest mi bardzo przykro, bo kierowałem tą budową. Jednak życie nie składa się z samych sukcesów. Nie chcę się tłumaczyć, ale ani w Polsce, ani na świecie nie brakuje inwestycji o spektakularnych opóźnieniach. Lotnisko Brandenburg w Berlinie np. miało być otwarte w 2011 r. Dziś już wiadomo, że nie będzie ono spełniać wymogów nowoczesnego portu lotniczego. Coraz częściej przebąkuje się, że w ogóle nie zostanie oddane do użytku i czeka je rozbiórka.

– Przygotowując się do rozmowy z Panem, zapoznałam się z sondażem jednego z pomorskich portali dotyczącym znaczenia inwestycji realizowanych w Trójmieście dla funkcjonowania jego mieszkańców. Niemal wszystkie ważne inwestycje były kierowane przez Pana inżyniera. Podziwiany przeze mnie stadion, Europejskie Centrum Solidarności, Muzeum II Wojny Światowej zdecydowanie przegrały z infrastrukturą drogową: Trasą Słowackiego i Sucharskiego, nowymi trasami tramwajowymi, Trasą W–Z,

a przede wszystkim tunelem pod Martwą Wisłą, który zgarnął blisko połowę wszystkich głosów. Jako mieszkaniec Gdańska zgadza się Pan z opiniami sąsiadów?

– Generalnie się zgadzam. Nasz piękny „bursztynek” jest wisienką na inwestycyjnym torcie, ale to projekty infrastrukturalne mają największy wpływ na codzienne życie mieszkańców. Drogi tworzą krwioobiegi miasta, dzięki któremu toczy się życie. Załoczone trasy to strata czasu i nerwów mieszkańców. Te inwestycje w najbardziej odczuwalny sposób poprawiły komfort życia w Trójmieście. Natomiast stadion Energa Gdańsk, ECS, Muzeum pozwalają się rozwijać miastu w innym kierunku, są chlubą Gdańska, przyciągają turystów i spektakularne wydarzenia. Wszystkie razem tworzą mój „łańcuszek szczęścia”. Czuję się wyróżniony i spełniony jako inżynier, który mógł kierować takimi wyjątkowymi inwestycjami. I to w moim mieście! Myślę, że niejedyn kolega po fachu może mi zazdrościć.

– Która z tych budowli była dla Pana najtrudniejsza?

– Skala trudności każdej z nich była adekwatna do jej rodzaju. Najwięcej wysiłku inżynierskiego należało jednak włożyć w budowę tunelu pod Martwą Wisłą. Budowaliśmy pierwszy w Polsce tunel drogowy pod wodą. Największym wyzwaniem okazało się wybudowanie, a raczej wydrążenie przejść bezpieczeństwa między tubami tunelowymi. Z naturą łatwo

Europejskie Centrum Solidarności

Nie ma równości stron w kontraktach. Wszystkie ryzyka są przerzucane na wykonawcę.

się nie wygra. Według norm europejskich takie przejście powinno się znajdować co 500 m. Polskie normy przewidywały

przejście co 150 m. Trzeba ich było wybudować aż siedem, co spowodowało zwiększenie zakresu prac i kosztów. Nie, nie w stosunku do planowanego budżetu. Wszystkie inwestycje były realizowane w ramach budżetu, który był złożony do dokumentacji przetargowej. Teoretycznie można było skromniej, ale pod wieloma względami gorzej...

– Tzw. opinia publiczna bardzo łatwo feruje wyroki, czuła jest zwłaszcza na punkcie wydatków. Panu mocno się oberwało za wybór droższej, tzw. drążonej technologii przy budowie tunelu pod Martwą Wisłą. Czy Pana liczne doświadczenia pozwalają sformułować receptę, w jaki sposób inwestorzy i wykonawcy powinni tłumaczyć opinii publicznej, że co tanie, to drogie? Na tych łamach zapisaliśmy już dziesiątki stron, przywołując często dramatyczne konsekwencje bezrefleksyjnego stosowania w przetargach kryterium najniższej ceny. Bez skutku.

– Budując tunel pod Martwą Wisłą wybraliśmy technologię drążenia TBM. Tańsza byłaby technologia zatapialna. Tyle że przy jej zastosowaniu trzeba by wstrzymać żeglugę, demolować nabrzeża portowe, przenieść bazę paliwową Orlenu, a po wykonaniu prac odbudować te tereny. Gdybyśmy dołożyli koszt unieruchomienia kilku podmiotów gospodarczych, rozbiórki, odbudowy, odszkodowań z tytułu strat gospodarczych, to ostateczny koszt zastosowania tej metody byłby dużo wyższy i znacznie bardziej

Mierzeja Wiślana

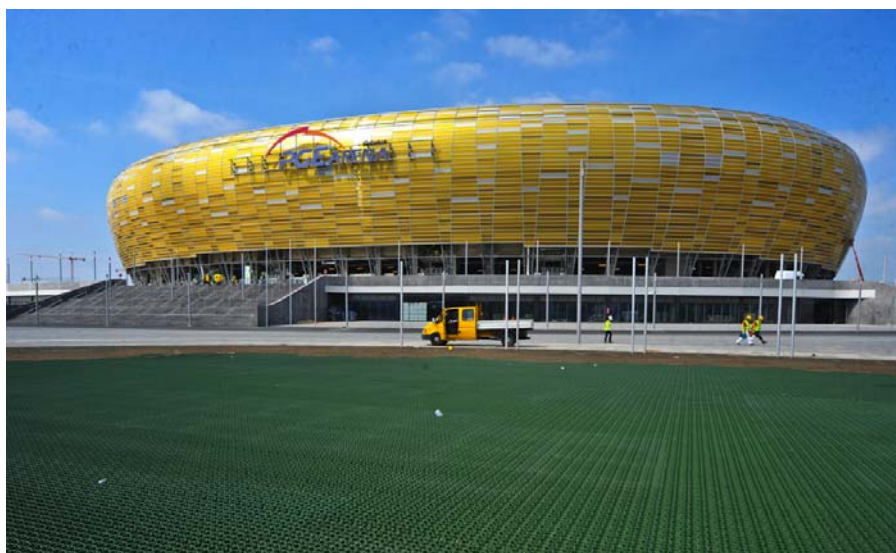
odczuwalny. Wydaje się to oczywiste, ale tak nie jest. Ja musiałem się zmierzyć z CBA, ale na szczęście prokurator prowadząca sprawę, po wnikliwej analizie umorzyła sprawę, stwierdzając brak jakichkolwiek naruszeń przepisów prawa.

To nieprzyjemne doświadczenie, ale jestem przekonany, że jako środowisko inżynierskie musimy konsekwentnie upominać się o to, by – mimo czasami absurdalnych zarzutów – budować obiekty najwyższej jakości i na lata. Tego się nie da zrobić najtańszym kosztem. Nie możemy zgadzać się na bylejałość, dlatego, że jest tania. Wyższy koszt inwestycji wynika prawie zawsze z kosztów lepszych technologii, zastosowanych materiałów, a nie z kosztów robocizny. To nie wykonawcy zyskują, ale inwestor i użytkownicy budowanych obiektów. Musimy walczyć o utrwalanie w świadomości społecznej wysokich standardów w budownictwie.

Co do kryterium najniższej ceny, to obecnie jest ono obudowane kilkoma parametrami, np. wielkością gwarancji, okresem ubezpieczenia, ale de facto wszyscy uczestnicy przetargu je spełniają, więc i tak decyduje cena. Jednak nie tylko kryterium najniższej ceny utrudnia działanie firmom budowlanym. W mojej ocenie nie ma równości stron w kontraktach. Wszystkie ryzyka są przerzucane na wykonawcę. W tej sytuacji optymalnym rozwiązaniem jest stosowanie zasady FIDICA „zaprojektuj i zbuduj”, bowiem na etapie projektowania udaje się wychwycić różne niebezpieczeństwa i pułapki. Ideą byłoby, gdyby obydwie strony się szanowały. Sukces wykonawcy będzie sukcesem inwestora. I odwrotnie. Zdarza się, niestety, że strony żerują na sobie, że problemy jednej nie obchodzą drugiej. W skrajnych przypadkach inwestor odczuwa wręcz satysfakcję z kłopotów wykonawcy.

– Od ponad 40 lat pracuje na budowach. Które lata były najlepsze dla polskiego budownictwa?

– Nie mam wątpliwości, że najlepszymi latami dla polskiego budownictwa są ostatnie dekady. Pierwsze odbicie zawdzięczamy naszemu wejściu do Unii Europejskiej. W konsekwencji popłynął do nas szeroki strumień środków, które spowodowały skok cywilizacyjny naszego kraju. Ruszyły inwestycje w miastach, a zwłaszcza na wsiach i na terenach, które musiały nadrobić zapóźnienia cywilizacyjne. Trudno właściwie wskazać, czego wtedy nie budowano... Drugie odbicie

Stadion PGE Arena Gdańsk

5000

tytu członków (bez studentów i seniorów) w skali kraju skupia obecnie PZITB

w budownictwie zawdzięczamy decyzji o organizacji w Polsce EURO 2012. Od 2007 r., gdy zapadła ta decyzja, rozpoczęły się wielkie inwestycje od Krakowa po Gdańsk. Budowano nie tylko stadiony, ale i drogi, lotniska, obiekty infrastrukturalne, powstawały hotele i zaplecze gastronomiczne. Cała ta infrastruktura służy nam do dziś. Miasta, które były organizatorami EURO, pozyskały turystów, zyskały rozgłos, dzięki któremu dziś się świetnie rozwijają i bogacą. Z przerwą, niestety, na pandemię...

– W ubiegłym roku PZITB świętowało jubileusz 85-lecia swojego istnienia. Jakie są najważniejsze osiągnięcia tego 85-lecia?

– 85 lat od utworzenia Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa minęło w 2019 r. W historii naszego stowarzyszenia szczególnie zasłużyli się ludzie nauki, którzy byli jednocześnie związani z przemysłem. Pamiętając o tych korzeniach, staramy się utrzymać – mimo zawirowań

historycznych – bardzo ścisłą współpracę ze światem nauki. PZITB skupia najwyższą kadrę techniczną związaną z uczelniami technicznymi w Polsce oraz absolwentów tych uczelni pracujących na budowach w całym kraju. Nieustanne, twórcze łączenie nauki z praktyką, jest naszym największym osiągnięciem.

W działalności Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa skupiamy się na czterech elementach, które stanowią o naszej sile i znaczeniu:

- ścisła współpraca z naukowcami, o której wspominałem, pozwala utrzymać najwyższy poziom merytoryczny podejmowanych działań
- transfer ciągle zmieniającej się wiedzy z dziedziny budownictwa do praktyków
- nowoczesność i ustawiczne doskonalenie zawodowe pozwala nam przyciągać młodzież, co obecnie nie jest proste i stanowi powód do zmartwień wszystkich stowarzyszeń
- pamiętamy również o seniorach, mentorach naszego zawodu, którzy wciąż mają wiele do przekazania swoim następcom. Jesteśmy przekonani, że kto nie szanuje historii, ten zginie.

Nie jesteśmy organizacją masową, skupiamy profesjonalistów–pasjonatów. W PZITB działamy społecznie, pracując bez wynagrodzenia, dla własnej satysfakcji i z przekonania, że robimy coś wartościowego i koniecznego dla naszego środowiska zawodowego.

Organizujemy wiele konferencji i warsztatów, ale „okrętem flagowym” i najbardziej udanym przedsięwzięciem PZITB jest organizowany od 31 lat konkurs „Budowa Roku”. Bardzo wysokie wymagania spowodowały, że konkurs zyskał

ogromny prestiż, a statuetki miano „oskarów budowlanych”. I słusznie, bowiem zawsze są one efektem ciężkiej i wybitnej pracy inżynierów budownictwa oraz architektów. Nasze środowisko nie umniejsza pracy kolegów–architektów. Doceniamy ją.

– Wspomniał Pan Przewodniczący, że PZITB nie jest organizacją masową. Ilu członków liczy obecnie związek? Jaka jest jego struktura?

– W skali kraju skupiamy ok. 5000 członków (bez studentów i seniorów). Dominują inżynierowie i technicy – praktycy, stanowiąc 70 proc. wszystkich działaczy. 30 proc. stanowią ludzie nauki.

Nasza struktura od lat jest niezmienna. Najwyższą władzą jest Krajowy Zjazd Delegatów. Najbliższy z powodu pandemii został przesunięty z czerwca na wrzesień. W okresie między zjazdami stowarzyszeniem kieruje Zarząd Główny i Prezydium ZG. Bardzo ważnymi organami są Główna Komisja Rewizyjna i Główny Sąd Koleżeński.

Naszą chlubą są oddziały i koła, tworzące naszą strukturę poziomą, w terenie. Zarząd pełni wobec nich rolę służebną, bowiem bez nich by nie istniał. Na szczeblu centralnym sprzedajemy tę wartość wypracowaną w terenie.

Merytorycznie pracujemy za pomocą komitetów. Naukowcy np. skupieni są w Komitecie Nauki PZITB, młodzież w Komitecie Młodej Kadry. Bardzo sprawnie działa Komitet Ekonomiki Budownictwa.

– Jak na tle kraju prezentuje się działalność Krakowskiego Oddziału PZITB?

– Znakomicie. Kraków – to jest historia. To oddział wzorcowy, przy tym wielce utytułowany. To stąd wywodzili się i wciąż wywodzą się największe autorytety w dziedzinie inżynierii budownictwa. Wszyscy członkowie PZITB mają w pamięci choćby śp. Profesora Romana Ciesielskiego, który wychował pokolenia inżynierów budownictwa. Ale i współcześnie krakowskie środowisko naukowe bardzo silnie oddziałuje na wszystkie sfery działania, nie tylko w PZITB, ale i innych instytucji mających znaczący wpływ na tę sferę gospodarki. W Komitecie Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN zasiadają np. prof. Kazimierz Furtak czy prof. Andrzej Szarata. Bardzo ściśle z nimi współpracujemy.

Jeśli chodzi o mój stosunek do Oddziału Krakowskiego, to najlepiej odzwierciedla go fakt, że zaraz po wyborze

Węzeł Marynarki Polskiej – wjazd do tunelu

Nawet najlepszy przewodniczący czy prezes nie ma monopolu na nieomyślność i wieczny sukces. Trzeba tworzyć przestrzeń dla nowych ludzi i ich talentów. W ten sposób otwieramy drzwi dla młodych

epidemia koronawirusa będzie wygasać i możliwe będą spotkania w większym gronie, to planuję swoją kadencję symbolicznie zakończyć również w Krakowie.

– Jakie problemy spędzają sen z powiek przewodniczącemu Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa?

– W obecnych, niezbyt łaskawych czasach, nie brakuje problemów w każdym środowisku i w każdym stowarzyszeniu. Mnie sen z powiek spędzają dwa najważniejsze.

Po pierwsze: wydawnictwa naukowe. Jesteśmy spadkobiercami – wydawcami dwóch szanowanych czasopism naukowych: „Przeglądu Budowlanego” oraz „Inżynierii i Budownictwa”. Oba mają po 90 lat. Obydwa zostały zmarginalizowane poprzez umieszczenie ich przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego na dalekich miejscach na liście czasopism

na funkcję przewodniczącego PZITB zdecydowałem, że z pierwszą wizytą udam się do Krakowa. W 2012 r. świetnie zarządzał tą prężną jednostką dr inż. Zygmunt Rawicki. To był szczęśliwy krok. Jeśli

Tunel pod Martwą Wisłą

punktowanych. Żaden z szanujących się autorów nie będzie pisał za kilka punktów! To czasopisma, które mają tradycję, wysoki poziom merytoryczny i swoje ambicje. To bardzo trudny, wręcz nierozwiązywalny problem.

Drugi już wcześniej zasygnalizowałem: to praca z młodzieżą. Starsi inżynierowie mają jakąś naturalną chęć zrzeczania się i pracy dla innych. Młodzi inżynierowie mają inną mentalność, inną konstrukcję psychiczną. Bardzo trudno do nich dotrzeć. Staramy się działać poprzez koła na uczelniach technicznych, ale na największą przeszkodę nie mamy recepty: co zrobić, aby im się chciało chcieć? Nie chcę jednak nie rozdzierać szat, bowiem w tej kwestii podejmujemy pewne działania, m.in. staramy się dotrzeć poprzez nowoczesne komunikatory, tzw. social media. I tak, jak chwaliłem przez chwilę oddział krakowski, tak w tym miejscu pochwalę kolegów z Łodzi, którzy na polu pracy z młodą kadrą mają znakomite osiągnięcia.

– Czy z ulgą odda Pan kierowanie związkiem swojemu następcy?

– Z pewnością zrobię rachunek ostatnich 8 lat. Podstawą tego rachunku jest analiza z realizacji przyjętego planu działania. Sądzę, że nie był to zmarnowany czas. Kondycja Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa jest niezła. Dużo pracy włożyliśmy w spięcie budżetu naszego stowarzyszenia, o co w obecnych czasach naprawdę nie jest łatwo. Stabilny budżet zawsze stwarza komfort zarządzania. Mam nadzieję, że Krajowy Zjazd we wrześniu będzie tego samego zdania, a wtedy oddam kierowanie swojemu następcy nie z ulgą, ale z satysfakcją.

– 20 lat temu trwały prace nad przygotowaniem ustawy o samorządzie zawodowym inżynierów budownictwa, architektów i urbanistów. Kierowany obecnie przez Pana Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa miał chyba największy udział w powołaniu do życia izb zawodowych inżynierów budownictwa. Jak Pan wspomina ten okres?

– Jako związek odcisnęliśmy swoje piętno w procesie tworzenia samorządu zawodowego. 20 lat temu byłem przewodniczącym Gdańskiego Oddziału PZITB. Jak wszystkie inne oddziały w terenie bardzo aktywnie włączyliśmy się w tworzenie izb inżynierów budownictwa na szczeblu regionalnym.

Trasa Słowackiego – widok na wjazd-wyjazd do-z tunelu od węzła Ku Ujściu

Najlepszymi latami dla polskiego budownictwa są ostatnie dekady. Pierwsze odbicie zawdzięczamy naszemu wejściu do Unii Europejskiej. Drugie – decyzji o organizacji w Polsce EURO 2012.

Stowarzyszenia inżynierskie nam zaufały, uznały nas za wiarygodnego partnera. Zostałem przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego. Siedzibę PZITB w Gdańsku oddaliśmy na potrzeby tworzącej się izby inżynierów. Za sukces tamtych czasów uważam skonsolidowanie dziesiątek organizacji reprezentujących różne specjalności inżynierskie w celu stworzenia wspólnego samorządu zawodowego. Pamiętam wiele trudności organizacyjnych, ale prawdopodobnie jako organizator okazałem się na tyle wiarygodny, że podczas I Zjazdu Pomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa zostałem przewodniczącym Rady Okręgowej, uzyskując ponad 90 proc. głosów

Potem trochę naraziłem się kolegom z PIIB, bowiem zaproponowałem kadencyjność najwyższych władz. Miałem ten komfort, że nikt mi nie mógł zarzucić interesowności, bowiem sam pełniłem taką funkcję, więc działałem niejako

przeciwko sobie. Uważam, że nawet najlepszy przewodniczący czy prezes nie ma monopolu na nieomyślność i wieczny sukces. Trzeba tworzyć przestrzeń dla nowych ludzi i ich talentów. W ten sposób otwieramy drzwi dla młodych, nie narażamy się na zarzuty o tworzeniu nienaruszalnych koterii czy korporacji zawodowej w tym gorszym tego słowa znaczeniu.

– Ile jest satysfakcji, a ile rozczarowania po 2 dekadach od uchwalenia ustawy o samorządzie zawodowym?

– 20 lat temu towarzyszyło nam dużo entuzjazmu. Teraz te emocje ostygły. Wyobrażaliśmy sobie więcej niż dostaliśmy. Owszem, jako samorząd zawodowy nadajemy uprawnienia budowlane oraz w dziedzinie rzeczoznawstwa, ale wiele prerogatyw przynależnych samorządowi przejął rząd. Reprezentujemy inżynierów budownictwa, których wpływ na sam proces budowlany jest nikły. Nie tak miało być. Sam uczestniczyłem w pracach dwóch komisji kodyfikacyjnych, które miały wypracować nowe Prawo budowlane czy Kodeks budowlany. Oprócz tego, że poznałem tam fantastycznych ludzi z ogromną wiedzą, to czas poświęcony na przygotowanie tych aktów prawnych należałoby uznać za zmarnowany. Postulaty naszego środowiska nie zostały wzięte pod uwagę. Zatem – rozczarowanie.

– Jak dziś układa się współpraca między Polskim Związkiem Inżynierów i Techników Budownictwa a Polską Izbą Inżynierów Budownictwa? W jaki sposób współdziałają centrale obu organizacji, a jak regiony?

– Bardzo dobrze. Relacje na poziomie Krajowej Rady PIIB oraz Zarządu Głównego PIIB są bardzo pozytywne. Nie przeszkadzamy sobie. Współpracujemy. Nigdy nie dano nam odczuć wyższości samorządu, jesteśmy partnerami. Dokładnie tak samo jest w regionach.

Oczywiście, nie jest to idylla bez skazy. Konflikty się zdarzają, ale są to scysje personalne i nie warto się nad nimi rozwodzić. Wszystkie instytucje tworzą ludzie. Tam gdzie są ludzie, są również ich indywidualne temperamenty, przekonania i urazy. Generalnie zarówno w PZITB, jak i w PIIB działają ludzie nieprzypadkowi. To profesjonaliści.

– Rok temu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju zostało zorganizowane spotkanie przedstawicieli izb inżynierów budownictwa i architektów. W spotkaniu uczestniczył również przedstawiciel Narodowego Instytutu Architektury i Urbanistyki (działa od listopada 2017 r. w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego – przyp. red.). Aby ratować tę nierównowagę stron, prezes PIIB poprosił o zgodę na uczestnictwo w spotkaniu przewodniczącego PZITB. Nie ma wątpliwości, że PIIB docenia znaczenie PZITB. Czy Pana obecność na wspomnianym spotkaniu miała wpływ na jego przebieg?

– Pamiętam to spotkanie. Mój udział w nim potwierdza to, o czym przed chwilą mówiłem: ufamy sobie i wspieramy się. Mamy dobre relacje z Izbą, ale i z organami reprezentującymi rząd: oni, jako organizatorzy spotkania, mogli przecież zaprotestować, ale wyrazili zgodę na obecność przewodniczącego PZITB. Koledzy architektki przyszli z gotowymi materiałami, ale my też byliśmy przygotowani. Położyliśmy swoje argumenty na stole. Zostaliśmy wysłuchani. Wydawało się, że jesteśmy przekonujący, a jednak w ostatecznej wersji ustawy uwzględniono tylko nieliczne nasze propozycje. Trudno mieć wobec tego satysfakcję ze spotkania. Okazało się, że Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki ma ogromną siłę przebicia.

– Jak pandemia koronawirusa zmienia tę ważną gałąź gospodarki, jaką jest w Polsce budownictwo?

– Pandemia nie załamała polskiego budownictwa. Nie zeszliśmy z placów budów, co było wynikiem ogromnej determinacji kierownictw firm budowlanych, okupionej dodatkowymi

działaniami i kosztami. Trzeba było bowiem zastosować na budowach wszystkie obostrzenia, zakupić maseczki, płyny dezynfekcyjne, zorganizować tak prace, aby zachować bezpieczne odległości między pracownikami. Oczywiście, bardzo często na naszą korzyść działał fakt, że pracujemy w otwartej przestrzeni, ale przecież prace wykończeniowe odbywają się w zamkniętych pomieszczeniach. Nie spanikowaliśmy, a koszty poniesione na zabezpieczenie pracowników się opłaciły.

To opinia generalna, ale zawsze jest jakieś ale... Spowolnienie dotyczy niektórych branż budowlanych. Hamulec zaciągnęli deweloperzy, wstrzymano niektóre inwestycje hotelowe czy biurowe, jednak te infrastrukturalne są re-

Pandemia nie załamała polskiego budownictwa. Nie zeszliśmy z placów budów, co było wynikiem ogromnej determinacji kierownictw firm budowlanych, okupionej dodatkowymi działaniami i kosztami.

alizowane. W krótkim okresie zapewne odczujemy zmiany wywołane epidemią w postaci modyfikacji pakietu inwestycji.

– Czy pandemia będzie miała wpływ na inwestycyjną mapę Polski? Przypomnę, że znajdują się na niej co najmniej dwie sztandarowe inwestycje obecnego rządu: Centralny Port Komunikacyjny i przekop Mierzei Wiślanej. Obydwie kontrowersyjne. W przekop Mierzei jest Pan zaangażowany jako reprezentant firmy, która wygrała przetarg na jego realizację. Czy Pana zdaniem budowa kanału to słuszna koncepcja?

– Czuję kontekst tego pytania, ale nie odpowiem wprost. Według mnie nie ma politycznych budów. Są zadania inżynierskie do zrealizowania. Ogłoszono przetarg, jako NDI, w której jestem wiceprezesem ds. realizacji, przygotowaliśmy się najlepiej, jak potrafiliśmy. Nie będę się

zastanawiał, czy to potrzebna inwestycja. Czuję satysfakcję, że wygraliśmy z tak znakomitym konkurentem, jakim był Budimex. To zaszczyt wygrać rywalizację z jedną z najlepszych firm budowlanych w Polsce. Co do realizacji przekopu Mierzei Wiślanej, to umowy są podpisane, ale zarówno Mierzeja, jak i CPK, to są inwestycje na lata. I tu wkracza czynnik polityczny: o ich kontynuacji decyduje zawsze obecny rząd.

– Czy jako przewodniczący PZITB oraz bardzo doświadczony inżynier budownictwa pokusiłby się Pan o prognozę dla branży budowlanej na najbliższe miesiące i lata?

– Obserwując przetargi i sądząc, że wielkiego tąpnięcia nie będzie, ale niewątpliwie czekają nas zmiany. Wspomniałem wcześniej o problemach branży deweloperskiej, która jest uzależniona nie tylko od wykonawców, ale i polityki kredytowej banków, stabilności finansowej klientów, w tym poziomu bezrobocia, polityki rządu w kwestii wspierania nabywców mieszkań. Tu wróżę chwilowe kłopoty. Podobnie może być z inwestycjami hotelowymi i biurowymi. Ruch turystyczny się załamał, pracownicy biurów przeszli na pracę zdalną. Zarówno powierzchnie biurowe, jak i hotelowe (także cała gastronomia), straciły na zapotrzebowaniu. O tym, czy to będzie tylko chwilowe czy dłuższe załamanie, zadecyduje przebieg epidemii, a przede wszystkim to, czy będzie druga fala zachorowań.

Natomiast inwestycje infrastrukturalne realizowane na zlecenie jednostek rządowych oraz samorządowych, zwłaszcza te finansowane ze środków unijnych, raczej nie powinny być zagrożone. Samorządy są wprawdzie skłonne do rewizji planów inwestycyjnych, bowiem pandemia zdemolowała ich budżety. Teraz już nie prognoza, ale apel: pandemia nie może zahamować inwestycji! Każda z nich jest bowiem wsparciem dla innych dziedzin gospodarki. Brak inwestycji będzie tylko pogłębiał recesję. Stwierdzenie, że budownictwo jest kołem zamachowym gospodarki ma głęboki sens.

Od ponad 40 lat pracuję w budownictwie i obserwuję przebieg koniunktury w tej gałęzi gospodarki. Ma kształt sinusoidy. Nawet jeśli przez jakiś czas jest gorzej, to za kilka, kilkanaście miesięcy nastąpi odbicie. Nie mam wątpliwości, że wkraczamy w dołek. Oby nie był głęboki!

DZIĘKUJĘ ZA ROZMOWĘ.
ROZMAWIAŁA ALEKSANDRA VEGA

Stefan Pyrak

Człowiek niezłomny

SYLWETKA. Doc. dr inż. Zbigniew Łosicki (1930–1997) - wybitny działacz społeczny PZITB

Ojczyzna to wielki zbiorowy obowiązek
Cyprian Kamil Norwid

Wkrótce ma się odbyć w Opolu 51. Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa (PZITB) – kontynuatora chlubnych tradycji Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych (PZIB), utworzonego 4 maja 1934 r. podczas Zjazdu Organizacyjnego w Warszawie.

W październiku 2019 roku – dla uczczenia 85-lecia Związku – zwołano 50. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów PZITB. Obradom przewodniczył mgr inż. Mirosław Boryczko z Oddziału Małopolskiego PZITB. Było to kolejne ważne wydarzenie, podczas którego nawiązano do historii i osiągnięć stowarzyszenia, podkreślając zwłaszcza społeczną, bezinteresowną pracę jego twórców oraz działaczy, którzy tworzyli i tworzą tę historię. Trzeba tu nadmienić, że PZITB czynnie uczestniczył w tworzeniu Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Komitetem Organizacyjnym kierował przez niemal dwa lata ówczesny przewodniczący PZITB prof. Stanisław Kuś, a w jednostkach organizacyjnych Izby od blisko 20 lat pracowało i pracuje wielu działaczy naszego Związku.

Warto tu nawiązać do słów Rene Descartesa (1596–1650) [1], zapisanych w XVII wieku, aktualnych również obecnie: ... *ponieważ bardziej wzniosłą i chwalebniejszą rzeczą jest wyświadczać dobro innym, niż starać się o nie dla siebie samego, zatem największą skłonność ku temu mają dusze największe, które najmniej sobie cenią posiadane dobra*. Takie największe dusze to niewątpliwie Ci, którzy budowali zręby ruchu stowarzyszeniowego budowlanych, a następnie liczni działacze społeczni PZIB oraz PZITB, którzy kontynuowali i kontynuują ich dzieło.

Trzeba nadmienić, że w naszym Związku najwyższym wyróżnieniem jest godność członka honorowego, nadawana wyłącznie przez Krajowe Zjazdy Delegatów. Tą godnością uhonorowano dotychczas 77 działaczy. Ich biogramy zostały opublikowane w wydanej w 2014 r. pracy [5] oraz w „Inżynierii i Budownictwie” nr 6/2016 i 10/2017. Spośród

Rys. 1. Zbigniew Łosicki w Krynicy-Zdroju.

Fot. Elżbieta Frączek

działaczy Małopolskiego Oddziału PZITB w Krakowie tę godność otrzymali: prof. Roman Ciesielski (w 1981 r.), mgr inż. Mieczysław Dziadkowiec (1984), prof. Kazimierz Flaga (1996), prof. Janusz Kawecki (2002), dr inż. Zygmunt Rawicki (2005), mgr inż. Zbysław Kałkowski (2012).

Poniżej przypominamy jednego z członków honorowych PZITB – doc. dr inż. Zbigniewa Łosickiego (rys. 1), którego życie i dzieło należą już do historii stowarzyszenia i polskiego budownictwa, a jednocześnie stanowią wzór dla tych, którzy cenią takie cechy, jak mądrość, odwagę, sprawiedliwość, rzetelność, życzliwość, prawdomówność, pracowitość, patriotyzm, przyzwoitość i dobroć,

a także rozległość zainteresowań, rozmach, systematyczność, wytrwałość i sprawność w działaniach, umiejętność syntezy i przewidywania, otwartość, bezpośredniość i radość z działania na rzecz innych. A takim człowiekiem był Zbigniew Łosicki [2].

Zbigniew Leszek Łosicki urodził się 10 maja 1930 r. w Warszawie. Jego ojciec Leon, zmuszony przez Sowietów do ucieczki z rodzinnego majątku na Ziemi Mińskiej, jako kilkunastoletni chłopiec zamieszkał w Warszawie. Pozostała rodzina ojca zginęła wywieziona na Wyspy Sotowieckie. Mama Irena była od wielu pokoleń warszawianką. Zbyszek już po skończeniu pięciu lat pisał, czytał i liczył. Dlatego zdał od razu egzamin do trzeciej klasy szkoły im. W. Górskiego w Warszawie i tylko ze względu na wiek został przyjęty do klasy drugiej. Był w tej szkole uczniem-prymusem.

W roku 1938, wraz z rodzicami, wyjechał do Mielca, gdzie ojcu powierzono odpowiedzialną funkcję w zakładach lotniczych budowlanych w Centralnym Okręgu Przemysłowym. W czasie okupacji niemieckiej kontynuował naukę na tajnych kompletach. Pod koniec 1942 r. zaczął działać konspiracyjnie pod pseudonimem „Ryś VI” w Szarych Szeregach Armii Krajowej – obwodzie „Mleko” w Mielcu. Swoje zadania – jak wspomina jego dowódca [3] – wykonywał z młodzieńczą fantazją, ale i z wielką odpowiedzialnością. Przeszedł wielką szkołę patriotyzmu. Po rozwiązaniu Armii Krajowej należał do tajnej organizacji niepodległościowej „Wolność i Sprawiedliwość”, prowadzącej walkę z władzą stalinowską. Maturę uzyskał w 1948 r. w Państwowym Gimnazjum i Liceum w Mielcu, po czym przeprowadził się wraz z rodzicami do Gdańska i podjął studia na Wydziale Inżynierii Lądowej i Wodnej Politechniki Gdańskiej. Ukończył je w 1951 r., uzyskując dyplom inżyniera w zakresie konstrukcji budowlanych i budowy mostów oraz magistra nauk technicznych.

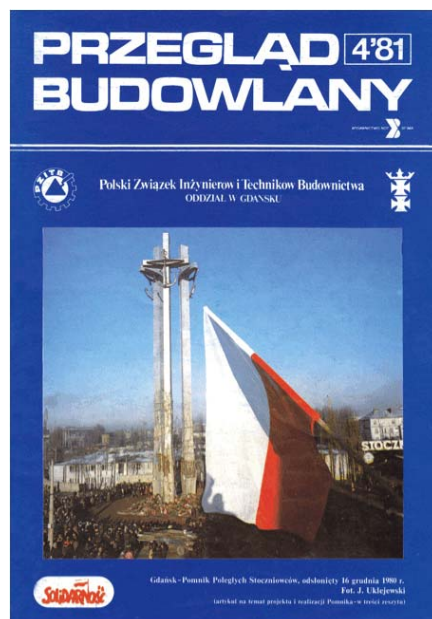
Za działalność w Szarych Szeregach oraz w organizacji „Wolność i Sprawiedliwość” został aresztowany 25 listopada

1951 r. przez Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Gdańsku i osadzony w więzieniu „Na Montelupich” w Krakowie. Wyroki były srogie: od 5 lat po dożywocie dla dowódcy. Młodszych, takich jak Zbigniew Łosicki, objęła amnestia. W więzieniu spędził 13 miesięcy.

Po wyjściu z więzienia w marcu 1953 r. rozpoczął pracę w Zjednoczeniu Budownictwa Miejskiego Poznań, a następnie w Zjednoczeniu Budownictwa Miejskiego Gdynia (później Gdańskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Miejskiego i Kombinat Budowlany Gdynia). W wykonawstwie budowlanym pracował do 1962 r., głównie jako kierownik budowy, realizujący obiekty budownictwa mieszkaniowego, ogólnego i przemysłowego (m.in. Forum Morskie, Śródmieście I, Szkoła Morska, Muzeum i Akwarium Morskiego Instytutu Rybackiego, magazyny portowe). W tym czasie opracował system konstrukcyjno-technologiczno-organizacyjny wytwarzania prefabrykowanych elementów na placu budowy w formie baterijnej oraz system realizacyjny obiektów, tzw. montaż z form, wdrożony w Gdyni, a następnie w Gdańsku, Sopocie, Szczecinie i Wrocławiu. W latach 1961–1965 pracował jako starszy projektant w Biurze Projektów „Spółem” w Sopocie. Zaprojektował wówczas liczne obiekty budownictwa przemysłowego i handlowego na terenie województw północnych. Opracował też projekty technologii i organizacji montażu wielu obiektów budownictwa ogólnego i mieszkaniowego. Od 1968 do 1978 r. pracował na części etatu w Biurze Projektów „Inwestprojekt” Sopot jako główny specjalista weryfikator, a od 1989 r. – również na części etatu – w Gdańskim Centrum Usług Techniczno-Organizacyjnych Budownictwa jako główny specjalista.

W czasie swojej działalności zawodowej był autorem bądź współautorem ponad 350 projektów konstrukcyjnych i technologicznych, a także kilkuset ekspertyz obiektów budowlanych oraz dotyczących szacowania nieruchomości. Uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami budowlanymi uzyskał w 1956 r. W roku 1975 został mianowany przez wojewodę gdańskiego biegłym ds. szacowania nieruchomości, a w 1976 r. uzyskał tytuł rzeczoznawcy budowlanego w specjalności konstrukcyjno-budowlanej.

W 1962 r. podjął pracę na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Gdańskiej jako tzw. pracownik obcy, a od 1965 r. jako etatowy nauczyciel

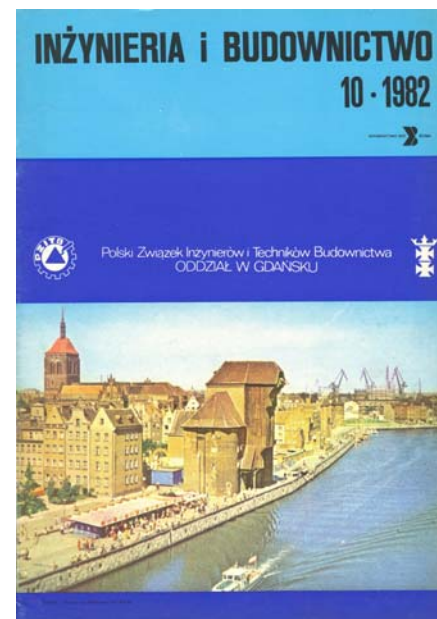

Rys. 2. Dwa z „zeszytów gdańskich” czasopism PZITB: „Przeglądu Budowlanego” i „Inżynierii i Budownictwa”

Przeszedł wielką szkołę patriotyzmu. Po rozwiązaniu Armii Krajowej należał do tajnej organizacji niepodległościowej „Wolność i Sprawiedliwość”

akademicki. W 1973 r. uzyskał na Politechnice Gdańskiej stopień naukowy doktora nauk technicznych. Na stanowisko docenta został mianowany w 1987 r. Jego działalność naukowa dotyczyła głównie zagadnień fizyki budowli, technologii i organizacji w budownictwie, teorii systemów zarządzania, systemów zapewnienia jakości oraz problemów mieszkalnictwa. Cieszył się wielkim autorytetem wśród studentów i kadry naukowej. W latach 1978–1984 był kierownikiem Zakładu Mechanizacji, Organizacji i Zarządzania w Budownictwie i jednocześnie prodziekanem Wydziału Budownictwa Lądowego ds. studenckich (1978–1981) oraz ds. nauki (1981–1984). Wielokrotnie pełnił funkcję kierownika studium podyplomowego. Był też przewodniczącym Senackiej Komisji ds. Inwestycji, zastępcą pełnomocnika rektora Politechniki Gdańskiej ds. Elektrowni Jądowej Żarnowiec i przewodniczącym Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla studentów.

Był promotorem ponad 200 prac dyplomowych magisterskich, inżynierskich

i na studiach podyplomowych. Napisał jako autor bądź współautor ponad 100 artykułów i referatów opublikowanych w prasie naukowo-technicznej bądź w materiałach konferencyjnych.

Zbigniew Łosicki był wzorem działacza społecznego w PZITB. Już w 1953 r. zainicjował powołanie Koła Zakładowego przy Zjednoczeniu Budownictwa Miejskiego w Gdyni i został jego przewodniczącym. Funkcję tę pełnił 9 lat. W latach 1955–1966 był z wyboru członkiem Zarządu Gdańskiego Oddziału PZITB i (od 1958 r.) przewodniczącym Komisji Szkoleniowej Oddziału. Od 1964 r. zainicjował zorganizowanie (wspólnie z E. Majewskim), a następnie pełnił przez 27 lat funkcję przewodniczącego corocznych ogólnopolskich konferencji w Ciechocinku, a potem w Kołobrzegu, poświęconych aktualnym problemom budownictwa. Swoje prace referował też podczas Konferencji Naukowej KLiW PAN i Komitetu Nauki PZITB w Krynicy. W latach 1966–1981 był wiceprzewodniczącym Zarządu Oddziału Gdańskiego PZITB, a następnie do końca swojego życia – przewodniczącym Oddziału. Od 1973 r. działał z jego inicjatywy Makroregion Oddziałów PZITB Ziem Północnych. Był głównym inicjatorem i organizatorem (1976–1978) odbudowy XV-wiecznej „Bramy Świętojańskiej” w Gdańsku, z przeznaczeniem na siedzibę Oddziału Gdańskiego.

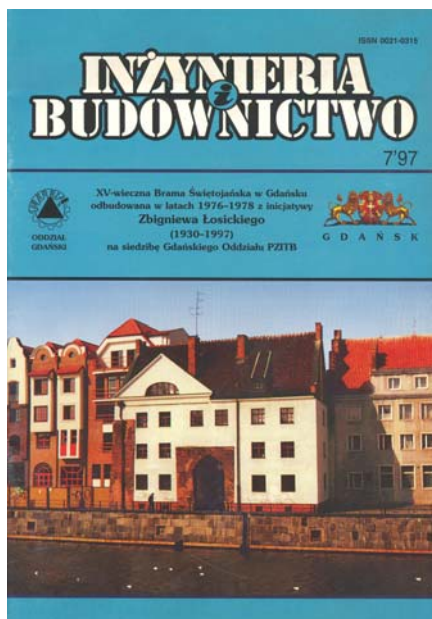
Był też członkiem komisji wojewody gdańskiego ds. uprawnień budowlanych, członkiem, a później wiceprzewodniczącym Sekcji Organizacji i Zarządzania

w Budownictwie KILiW PAN, od 1988 r. przewodniczącym Zespołu Ekspertów ds. Materiałów Budowlanych PKNMiJ, a następnie (po reorganizacji w 1993 r.) Komitetu Branżowego Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji. Od 1996 r. był równocześnie przewodniczącym Komitetu Technicznego ds. Certyfikacji Wyrobów przy Oddziale Gdańskim PCBC. Pełnił również z wyboru funkcję przewodniczącego Zarządu Izby Budownictwa Gdańskiej Izby Gospodarczej.

W 1980 r. był współtwórcą i sygnatariuszem porozumień Gdańskiego Oddziału, a w 1981 r. – Zarządu Głównego PZITB z NSZZ „Solidarność”. W okresie stanu wojennego udzielał pomocy swoim represjonowanym kolegom, nie tylko z Gdańska.

Od 1977 r. zainicjował wydawanie „zeszytów gdańskich” czasopism PZITB (rys. 2) i był współtwórcą 5 takich zeszytów „Przeglądu Budowlanego” (w latach 1977–1981), a później 11 zeszytów „Inżynierii i Budownictwa” [4]. Koleżanki i Koledzy z PZITB i Politechniki Gdańskiej oraz redakcja poświęcili jego pamięci dwunasty „zeszyt gdański” miesięcznika „Inżynieria i Budownictwo” (rys. 3), a także przygotowali kilka kolejnych „zeszytów gdańskich”.

Wielkie są zasługi Zbigniewa Łosickiego również dla całego Związku. W Zarządzie Głównym podjął pracę już w 1960 r. w Komisji Szkoleniowej. Później był członkiem Prezydium (1966–1970), wiceprzewodniczącym (1970–1984) i członkiem (od 1984 r.) Zarządu Głównego. W latach 1976–1985 przewodniczył Radzie Programowej Czasopism i Wydawnictw PZITB. Od 1983 roku był przewodniczącym Komisji Stowarzyszeniowej ds. Specjalizacji Zawodowej Inżynierów przy

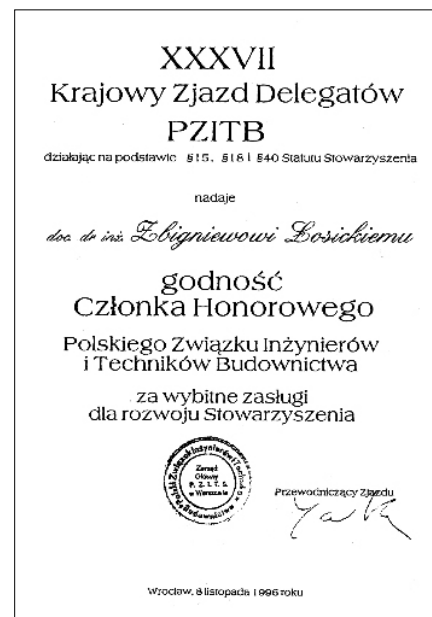

Rys. 3. Zeszyt „Inżynierii i Budownictwa” poświęcony pamięci Zbigniewa Łosickiego

Zarządzie Głównym PZITB. Przez wiele lat był delegatem Związku do Rady Głównej NOT oraz do Krajowej Rady FSNT NOT.

XXXVII Krajowy Zjazd Delegatów PZITB we Wrocławiu, obradujący 8-9 listopada 1996 r. pod przewodnictwem prof. Janusza Kaweckiego, uhonorował doc. Zbigniewa Łosickiego najwyższym wyróżnieniem Związku – godnością członka honorowego (rys. 4).

Za konspiracyjną działalność w Szarych Szeregach został w 1971 r. uhonorowany Krzyżem Armii Krajowej przez Kapitułę rezydującą w Londynie przy Rządzie RP na Emigracji. Otrzymał też odznaczenia: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznakę „Zasłużony

Rys. 4. Dyplom godności członka honorowego PZITB, nadanej Zbigniewowi Łosickiemu

dla Budownictwa i PMB”, Odznakę „Zasłużony dla Ziemi Gdańskiej”, Srebrne i Złote Odznaki Honorowe PZITB oraz NOT. W uznaniu zasług dla Oddziału Gdańskiego został (pośmiertnie) wyróżniony godnością honorowego przewodniczącego Oddziału, a na ścianie „Bramy Świętojańskiej” (przy ul. Świętojańskiej 43/44, od strony Motławy) została umieszczona w 1997 r. tablica pamiątkowa poświęcona Jego pamięci (rys. 5).

Docent Zbigniew Łosicki – Człowiek niezłomny – odszedł nagle do wieczności 26 stycznia 1997 r. Po mszy świętej (31 stycznia 1997 r.) w kościele pod wezwaniem św. Karola Boromeusza w Warszawie został odprowadzony na miejsce wiecznego spoczynku w kwaterze F/G Cmentarza Powązkowskiego.

DR INŻ. STEFAN PYRAK
B. DŁUGOLETNI REDAKTOR NACZELNY
„PRZEGLĄDU BUDOWLANEGO”
I „INŻYNIERII I BUDOWNICTWA”

PIŚMIENNICTWO

- [1] Deskartes R: Medytacje moralne. Wydawnictwo ŁUK Sp. z o.o., Białystok 1993.
- [2] Frączek E, Pyrak S., Ziółko J.: Pamięci Docenta Zbigniewa Łosickiego. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 7/1997.
- [3] Umiński J.: Stawialiśmy opór ... Dwanaście lat (1940–1951) zbrojnej harcerskiej konspiracji niepodległościowej Drużyny Sz. Sz. im. Jeremiego Wiśniowieckiego. Wydawca: Krąg Stowarzyszenia Szarych Szeregów Drużyny im. J. Wiśniowieckiego w Mielcu, Mielec 1997.
- [4] Pyrak S.: Zeszyty gdańskie „Inżynierii i Budownictwa” oraz ich inicjator i współtwórca śp. Zbigniew Łosicki. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 12/2012.
- [5] 80 lat (1934–2014) Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, kontynuatora Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych. Praca zbiorowa pod redakcją Stefana Pyraka. Zarząd Główny PZITB, Warszawa 2014.

Rys. 5. Tablica pamiątkowa poświęcona pamięci Zbigniewa Łosickiego, umieszczona na ścianie „Bramy Świętojańskiej” w Gdańsku

Tomasz Pruchnicki

Inżynierów jak na lekarstwo

KUBA. Po zwycięstwie rewolucji kultura techniczna zupełnie zanikła. Dziś tylko kubańskie budownictwo hotelowe nadąża za światem

Daleko od Europy, w rejonie Karaibów, znajduje się duża wyspa z wianuszkami otaczających ją małych wysepek, zamieszkała przez uśmiechniętych ludzi o ciemnej skórze. Przylatują tu liczne wycieczki, aby zobaczyć ostatnie relikty nieudanej próby budowy państwa dobrobytu i ogólnej szczęśliwości.

Przeciwnemu Europejczykowi Kuba kojarzy się z rumem, cygarami i wszechobecnymi plakatami z Fidelem Castro. Mało kto zwraca uwagę na lokalną architekturę i budownictwo.

Po zawarciu traktatu z Tordesilas w 1494 roku pomiędzy Portugalią a Hiszpanią ten wyspiarski kraj pozostał w kręgu wpływów Madrytu. Stosunki z lokalnymi plemionami od samego początku nie układały się dobrze. Przybysze ze Starego Świata chcieli szybko dorobić się na niewolniczym wysiłku, lecz zabrakło rąk do katorżniczej pracy. Pojawiła się nowa sposobność powiększenia rzeszy niewolników, a mianowicie import taniej siły roboczej z Czarnego Łądu. Wyłapywaniem rdzennej ludności i jej importem na Karaiby zajęli się przedstawiciele krajów, które wydały sławnych humanistów, jak Anglia, Holandia czy Francja. Jak zwykle w takich przypadkach podwójna moralność zaowocowała wielkimi zyskami z handlu ludźmi. Kuba nie była wyjątkiem

Charakterystycznym elementem kubańskiego budownictwa jest brak w pospolitych budynkach... szyb w oknach. Są tylko żaluzje, które można przymykać, gdy pada deszcz.

w wykorzystywaniu taniej siły roboczej. Przywiezione w ten rejon pierwsze sadzonki trzciny cukrowej nie zapowiadały, że z czasem będzie to podstawowe źródło bogactwa miejscowych obszarników. Ciężka praca niewolników na plantacjach w prymitywnych warunkach przez lata przyniosła znaczne zyski. Kiedy w 1762 roku Anglicy zajęli Hawanę, zaczął się import osiągnąć rewolucji przemysłowej w ten rejon świata, co zaowocowało zwiększeniem produkcji cukru. A jak zwiększenie produkcji, to zwiększenie zysków. Jak zwiększenie zysków, to wydawanie pieniędzy nie tylko na podstawowe potrzeby obszarników, ale również na wyrównanie statusu społecznego z elitami z zamożnej Hiszpanii. Wzorce i zasady budownictwa europejskiego

przeniesiono na Karaiby. Wprowadzano niewielkie zmiany w formach i detalach kościołów oraz budynków w miastach. Te zmiany w stylach zaczęły żyć własnym życiem i tworzyć niepowtarzalny klimat Karaibów, w tym Kuby. Na wsi budowano hacjendy na wzór tych z Półwyspu Iberyjskiego. W miastach powstawały większe budowle z nieodłącznymi teatrami i stadionami dla walk byków z torreadorami. Budowano także banki, sądy, infrastrukturę portową, kolej między plantacjami, cukrowniami i portami, gdzie powstawały składy celne dla towarów odbywających podróże w obie strony. Potrzeba było więcej strażników na plantacjach, wojska do tłumienia rebelii, które podczas zamieszek pozbawiały obszarników części zysku i powodowały szkody. Wszystkie te budynki trzeba było dostosować do gorącego klimatu, obfitych pór deszczowych oraz dla zaspokojenia potrzeby zabaw i miejsc wydawania zarobionych pieniędzy, czyli tawern. Do dzisiaj charakterystycznym elementem kubańskiego budownictwa jest brak w pospolitych budynkach... szyb w oknach (Fot. 1). Są tylko żaluzje, które można przymykać, gdy pada deszcz. Tylko budynki bogatych właścicieli posiadały szyby importowane z Europy.

Nowym impulsem dla „cukrowej” cywilizacji była ucieczka Francuzów z Haiti i osiedlenie się ich w mieście Cienfuegos. Temu wydarzeniu towarzyszył kolejny skok technologiczny oraz rozwój

Fot. 1

Fot. 2

Fot. 3

Fot. 4

budownictwa. Dominowały przede wszystkim dwa charakterystyczne kolory elewacji budynków: biały i niebieski. Wiedzę o konieczności używania tych kolorów przywieziono z północnej Afryki. Okazało się, że owady, w tym natrętne muchy, nie lubią niebieskiego i białego koloru. Potem, aby budynki nowych notabli w poszczególnych miasteczkach odróżniały się od budynków starych notabli, wprowadzano przeważnie ciepłe kolory elewacji (Fot. 2-6). Ulice wybrukowane kocimi łbami z rynsztokami pośrodku lub po obu stronach były także oznaką skoku cywilizacyjnego w tym rejonie, gdyż nadal podstawowym środkiem lokomocji był koń (Fot. 7).

Budynki wznoszono z rodzimego kamienia pochodzenia wulkanicznego zawierającego znaczne ilości wapienia muszlowego (Fot. 8-9). Jest to materiał porowaty i znacznie lżejszy niż piaskowiec, a tym samym lepszy w obróbce. Niestety, wyspa miała ograniczone

ilości gruntów dostarczających surowca do wyrobu cegieł. Do dzisiejszego dnia Kubańcy masowo korzystają z rodzimego surowca, jakim jest wapień. Aby dodać splendoru domom bogaczy na Kubie, z Europy sprowadzano marmur w różnych wyrobach. Przede wszystkim stanowił on (i nadal stanowi) podstawowy budulec grobowców na El Cementerio de Cristobal Colon w Hawanie, któremu warto poświęcić kilka zdań.

Cmentarz założony został w 1876 roku. Zajmuje dzisiaj ponad 50 hektarów, a pochowanych jest tu ok. 2 miliony ludzi (tak mówią miejscowi) w około ośmiuset tysiącach grobów. Posiada ponad 500 mauzoleów – rodowych, zasłużonych postaci i wielu artystów. Kiedyś miał powierzchnię 630,6 na 800 metrów, podzieloną na prostokąty. Pola opisane są jak na szachownicy – rzędy poziome literami od A do N, natomiast rzędy pionowe symetrycznie na przemian po obu stronach osi symetrii od 1 do 18. Każdy zna swoje

miejsce... Panujące tu, na cmentarzu, zwyczajnie dla Europejczyka są zaskakujące. Sceny, gdy ktoś z rodziny podjeżdża swoim samochodem przed grobowiec, parkuje i siada na schodkach, czytając na przykład gazetę, nie należą wcale do rzadkości (Fot. 10). Grobowce są naprawdę imponujące, a ich styl niespotykany nigdzie na świecie. Na przykład pomnik na grobie strażaków posiada instalację odgromową (Fot. 11)! Który współczesny budowniczy pomyślałby o tak prozaicznym urządzeniu na pomniku? Bijąca biel marmuru, przepiękne rzeźby i bryły poszczególnych mauzoleów zapierają dech w piersi tych, którzy cenią piękną architekturę. Główne, czteropasmowe arterie wpisane w kwadrat wyznaczają ramiona regularnego krzyża. W czterech polach pomiędzy ramionami są dwupasmowe jezdnie wyznaczające cztery małe krzyże. Całość stanowi z lotu ptaka widok krzyża jerozolimskiego. Na przecięciu ramion dużego krzyża znajduje

Fot. 5

Fot. 6

Fot. 7

Fot. 8

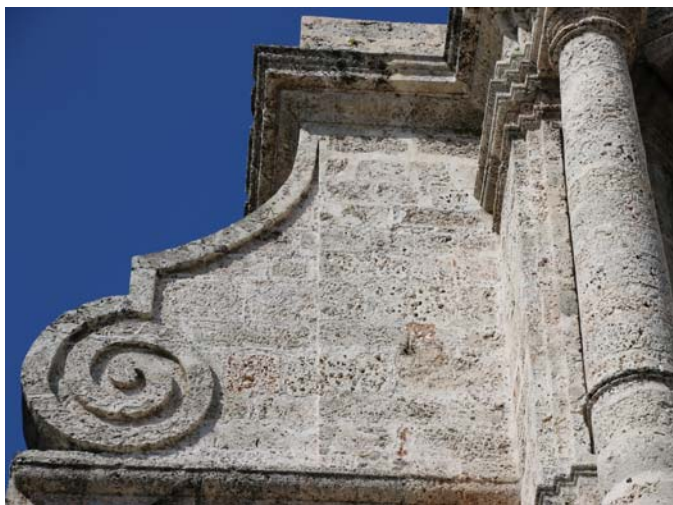
się rondo, wewnątrz którego jest duża kaplica cmentarna w formie jednonawowego kościoła katolickiego (Fot. 12). Krzyż grecki jako główny element symbolizuje wiarę chrześcijańską, a małe krzyże czterech ewangelistów. Przy uliczkach, zamiast kamienic, znajdują się małe lub większe grobowce. Gdy mieszkańcy Hawany przemierzają się na piechotę po cmentarzu, wydaje się, że przemierzają mikrokosmos symbolizujący to miasto. Piesi muszą zachować szczególną rozwagę, wszak panuje tu... ruch samochodowy.

Kubańscy liczą czas do 1959 roku i po tej dacie, czyli do zakończenia okresu kolonizacji i po dojściu do władzy Fidela Castro. Architektura i budownictwo także: historia tych dziedzin obejmuje okres kolonialny i socrealizm środkowoamerykański. Na Kubie nie ma żadnych pozostałości budownictwa rdzennych mieszkańców wyspy (skutecznie zniszczono wszelkie ślady). Natomiast po okresie kolonialnym na prowincji pozostały

hacjendy obszarników z wyposażeniem sprowadzonym z Europy. Na plantacjach znajdują się wysokie wieże z dzwonami na szczytach (Fot. 13). Dzwon wyznaczał rytm dnia niewolników: od rozpoczęcia pracy, przerw na posiłki po zakończenie wyczerpującego mozołu. Wieże były wielopiętrowe i służyły także do obserwacji pracowników na rozległych plantacjach. Strażnicy wyposażeni byli w strzelby i z wież strzelali do ludzi z najbardziej błahych powodów. Im zamożniejszy był właściciel plantacji, tym wyższa wieża. Elementem łączącym budownictwo starego świata z nowym były pokrycia dachowe z ceramicznych dachówek mnicz-mniszka wypalane z lokalnej gliny. Elementy metalowe również przyływały statkami upakowane z meblami, porcelaną, kuponami materiałów tekstylnych i broni. Docierały tutaj również nowinki w zakresie broni palnej, bo jakoś trzeba było utrzymać porządek i karność tych, którzy pracowali na swoich

właścicieli. Docierały także wynalazki, jak lampa naftowa, potem elektryczność i samochody.

Kuba wielu z nas kojarzy się ze znanymi z fotografii i widokówek „zatrzymanymi w czasie” starymi samochodami, które znacjonalizowano właścicielom w 1959 roku. Niestety, kultura techniczna po zwycięstwie rewolucji zanikła prawie całkowicie. Nie rozwijała się myśl techniczna, bo brakowało kadr i nie bardzo wiedziano, jak wykształcić je w krótkim czasie. Postawiono na import fachowców i kształcenie swoich obywateli w krajach tak zwanego bloku wschodniego. Jednym z pozostałości takiej „importowanej” myśli są zrealizowane rozwiązania i projekty polskiego profesora Stanisława Lorentza, który przez kilka lat był doradcą Fidela Castro. Socjalistyczna negacja wielopokoleniowego dorobku architektonicznego na Kubie objawiła się tak, jak w każdym z europejskich „demoludów”, to znaczy wspólne, czyli niczyje.

Fot. 9

Fot. 10

Fot. 11

Fot. 12

Jeśli coś jest dane bez żadnego wysiłku, to nikt o to nie będzie dbał jak o swoje. Tak też jest do tej pory w tym kraju. Dewastacja, brak poszanowania technicznego budynków i obiektów budowlanych oraz brak ugruntowanej wiedzy technicznej doprowadziły do tego, że obok niektórych budynków aż strach przejść. Mieszkańcy tego wyspiarskiego kraju przyzwyczaili się do tego stanu i w obliczu braku wszystkiego nie robi już na nich większego wrażenia, że nad głowami brak barierek na balkonach lub całych balkonów, tudzież spadające fragmenty rynien lub gzymsów (Fot. 14-15). Służby budowlane ujawniają się tylko przy okazji renowacji i remontów budynków, do których dokłada się ktoś z zewnątrz, np. UNESCO lub inny darczyńca. Mieszkańcy, jak zwykle w takich przypadkach, radzą sobie jak potrafią i na ile pozwalają im skromne dochody. W kraju, gdzie kartki na nabycie towarów dotyczą wszystkiego, trudno wymagać nowoczesnego myślenia o budownictwie. Średnie

Fot. 13

Fot. 14

Fot. 15

W ostatnich latach powstał budynek parlamentu na wzór waszyngtońskiego Kapitolu. Przebudowuje się ulice i miejsca odwiedzane przez zagraniczne wycieczki

zarobki miesięczne wynoszą...17 euro, a butelka 1,5 l wody mineralnej kosztuje 0,7 euro.

Kiedy polityka Kuby romansowała z polityką ZSRR, na Kubie budowano bloki dla przodowników socjalistycznej pracy, według sprowadzonych z tego kraju projektów (Fot. 16-17). Do ciekawszych „osiągnięć” sowieckiej ekspansji w Hawanie należy wybudowana jako hołd współpracy Cerkiew Kazańskiej Ikony Matki Bożej ze złożonymi kopułami. Niestety, z powodu blokady gospodarczej Kuby wszystkie materiały budowlane, łącznie z cementem, przyływały statkami. W powrotną drogę w ich ładowniach znajdował się cukier jako jedyny element wymiany handlowej. Kraj pozbawiony surowców i ciężkiego przemysłu, z przemysłem budowlanym na czele, nie był w stanie samodzielnie istnieć.

Po upadku Muru Berlińskiego i po rozpadzie Kraju Rad Kubę dotknął największy kryzys gospodarczy. Skończyły się dotowane towary i mieszkańców dotknął głód. Budownictwo i remonty

Fot. 16

odłożono na nieokreśloną przyszłość. Wszystkie ościenne kraje zależne od rządu USA, same nie mając rewelacyjnych sytuacji ekonomicznych, musiały przyłączyć się do nałożonego embarga.

Wróćmy do budownictwa. Chyba nie wszystko na Kubie jest stracone z punktu widzenia architektury. W ostatnich latach powstał budynek parlamentu na wzór waszyngtońskiego Kapitolu (Fot. 18). Przebudowuje się ulice i miejsca odwiedzane przez zagraniczne wycieczki, z różnym skutkiem starając się je remontować (Fot. 19-21). Temu krajowi brak środków finansowych na bieżące potrzeby. Oprócz rumu, trzciny cukrowej i cygar nie ma nic do zaoferowania na zewnątrz. Jedyne, spory dochód, przynosi turystyka po częściowym otwarciu granic. Trzeba przyznać, że liczba

hotelu na półwyspie Varadero (w prostej linii stąd o 100 km znajduje się Floryda), ich rozplanowanie w połączeniu z funkcją, nie ustępują hotelom czterogwiazdkowym z innych rejonów świata, nie wspominając o jedzeniu (Fot. 22). Śmiało rozwiązania lokalizacyjne podporządkowane wygodzie i wymogom najbardziej kapryśnych turystów powodują, że niektórzy wracają tutaj nieraz. Perełki architektoniczne w Hawanie znajdują się na każdym kroku i stanowią otwartą księgę jednego z rozdziałów historii architektury. Można nie tylko godzinami, ale dniami delectować się zapachem i smakiem kolonialnego budownictwa.

Na koniec podzielę się refleksją: Co roku kształcimy setki inżynierów i architektów, którzy jako absolwenci opracowują „setne wariacje” powtarzalnych

Fot. 17

Fot. 18

Fot. 19

projektów domków jednorodzinnych lub centrów handlowych, zamiast angażować się w projekty poważniejszych obiektów. Ich wiedza i kompetencje, a także nie dające się zaspokoić w naszych warunkach – ambicje, mogłyby zostać znakomicie wykorzystane w takich krajach, jak Kuba. Jest tam mnóstwo pracy dla specjalistów z dziedziny budownictwa na następne 60 lat.

Socjalistyczna negacja wielopokoleniowego dorobku architektonicznego na Kubie objawiła się tak, jak w każdym z europejskich „demoludów”, to znaczy wspólne, czyli niczyje.

TEKST I ZDJĘCIA:
TOMASZ PRUCHNICKI

Od Redakcji:

Tomasz Pruchnicki jest członkiem Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów. Jest czynnym inspektorem nadzoru inwestorskiego w branży konstrukcyjno-budowlanej oraz w zakresie zabytków nieruchomości. Jest także biegłym sądowym. Pasjonat historii budownictwa oraz historii ogólnej. Uwielbia podróże w najdalsze zakątki świata.

Zwiedza i fotografuje różne rodzaje budownictwa, jednocześnie podpatrując stosowane materiały, technologie i układy konstrukcyjne. Autor licznych wystaw fotograficznych zagranicznych i krajowych. Pisze artykuły do specjalistycznego pisma Świat Kamienia oraz popularne artykuły do Gazety Krakowskiej z najnowszej historii swojego rodzinnego miasta Gorlice.

Fot. 20

Fot. 21

Fot. 22

Przestrzeń kształtowana światłem

ARCHITEKTURA. Metodyka iluminacji zespołów zabytkowych. Iluminacja klasyczna.

Łacińskie słowo illuminatio oznacza oświetlenie. Bezpośrednio od niego wywodzi się słowo iluminacja. Słownik Wyrazów Obcych tłumaczy to pojęcie jako rzęsiste oświetlenie sztucznym światłem. Konieczna jest aktualizacja tego pojęcia w świetle dynamicznie rozwijającej się dziedziny, która zajmuje się oświetleniem przestrzeni architektonicznej.

Iluminacja historyczna była zjawiskiem występującym incydentalnie jako współuczestnik uroczystych, społecznych wydarzeń. Jan Długosz opisuje iluminację miasta Krakowa w roku 1444, która była spontanicznie zainscenizowana przez mieszkańców na wieść o ocaleniu króla Władysława Warneńczyka w bitwie pod Warną. Długosz napisał, iż ilekroć przyszła do Krakowa wiadomość, że żyje, miasto całe napełniało się radością, bito we dzwony i oświecano wszystkie domy mieszkańców. Iluminacja historyczna była jedynie fragmentem spektaklu manifestującego emocje związane z uroczystościami społecznymi. Architektura nie stanowiła podmiotu wydarzenia, pełniła w tym wypadku rolę tła, scenografii. Pierwsze iluminacje, które możemy scharakteryzować jako współczesne, powstawały w epoce rewolucji przemysłowej na przełomie XIX i XX wieku, na początku ery elektryczności. Iluminacja przestrzeni architektonicznej w cyklu wystaw światowych, zarówno w Ameryce jak i Europie, przybierała formę niezależnej prezentacji obiektu architektonicznego i otaczającej go przestrzeni. Idea iluminacji współczesnej, dla której podmiotem staje się dzieło architektoniczne, powstała głównie w oparciu o nowe możliwości osiągnięte za pomocą źródeł żarowych i wyładowczych.

Iluminacja – kreacja nocnej przestrzeni

Pora nocy niezwykle silnie oddziałuje na ludzką psychikę. Doświadczamy emocji, które w porze dziennej nie występują.

Wieliczka, Szyb Daniłowicza. Projekt iluminacji ES-SYSTEM S.A.

fol. M. Sulma, gl. projektant.

Współczesna iluminacja charakteryzuje się celowością w osiągnięciu emocji w obszarze estetyki kształtowania form

Ciemność jest stanem powiązanim z atawistycznymi napięciami powstałymi w wyniku procesu ewolucyjnego, który wykształcił w nas odruchy umożliwiające przetrwanie w „niecodziennym” środowisku. Również współcześnie ciemność jawi się nam jako stan wzmagający napięcie i generujący uczucia. Pojawia się w scenografiach filmowych i teatralnych, a gra światła i cienia staje się językiem

formującym przekaz emocjonalny. Iluminacja w obszarze krajobrazu kulturowego jest niezwykle bliska ideowo zjawisku teatru i filmu. Kształtowanie światłem formy architektonicznej również odbywa się w celu osiągnięcia efektów wzbudzających napięcie. Należałoby zadać pytanie, czym powinna odróżniać się iluminacja od użytkowego oświetlenia? Współczesna iluminacja charakteryzuje się celowością w osiągnięciu emocji w obszarze estetyki kształtowania form. Nie można jej odnosić wyłącznie do pojedynczego dzieła architektonicznego. Zagadnienie to dotyczy szeroko rozumianego krajobrazu kulturowego. Za szczególnie wrażliwą należy uważać nocną przestrzeń związaną z dziedzictwem kulturowym – zabytkami.

Światłocien – język przestrzeni

Cień stanowi nieodłączny element powstający w wyniku oddziaływania światła na formę. W dziedzinie techniki należałoby go określić jako obszar o najniższej luminancji w kontekście całości oświetlanej sceny. Cień nie jest tożsamy

Sucha Beskidzka, Zamek. Projekt iluminacji ES–SYSTEM S.A.

fot. M. Sulma, gł. projektant.

z ciemnością. To zjawisko charakteryzujące się barwą o różnym stopniu nasycenia. Można go opisać chromatycznością, stopniem nasycenia i jasnością. Człowiek używa cienia do analizy zjawisk w przestrzeni. Jest to swoisty język, którego uczymy się przez całe życie. W porze dnia oświetlone słońcem bryły tworzą relacje, które czynią formę architektoniczną zrozumiałą. Dzielne światło, konsekwentnie padające z jednego kierunku, generuje efekt, który opisuje przestrzeń w sposób dla nas logiczny i zrozumiały. Również w nocy nabywamy doświadczenia w interpretacji form za pomocą światłocienia tworzonego sztucznym oświetleniem. W nocy światło padające chaotycznie z różnych kierunków może uniemożliwić odczytanie właściwych relacji przestrzennych. Sztuczne oświetlenie, z racji pozycji zamocowania opraw, często generuje efekt odwrotnie rzuconego cienia.

Przyzwyczajeni do odczytywania efektów tworzonych światłocieniem dziennym możemy doznać w nocy złudzenia odwróconej głębi. Miejsca wypukłe postrzegamy jako wgłębienia

W iluminacji ciemność i cień powinny być świadomym efektem powstałym w celu uzyskania wartości estetycznych

i odwrotnie. Efektem takiego działania może być błędna interpretacja zastanych wartości. W dążeniu do ładu w odbiorze zbioru form należy zachować szczególną logiczność i konsekwencję w doborze kierunków padania światła. Należy również podkreślić, że nasze mocno prześwietlone środowisko nocne potrzebuje większego umiarkowania w stosowaniu światła, a wręcz należy już mówić o potrzebie projektowania

cienia i ciemności. W iluminacji ciemność i cień powinny być świadomym efektem powstałym w celu uzyskania wartości estetycznych.

Barwa w iluminacji

Oddanie barwy zależy od składu pasm widmowych źródła światła. Kategoria światła białego, kojarząca się w pierwszej chwili z achromatycznością barwy, jest pojęciem wadliwym. Każde światło białe jest z natury chromatyczne – barwne. Oświetlane powierzchnie form są również barwne, nawet jeżeli określimy je jako białe.

Iluminacja operująca tzw. światłem białym w rzeczywistości nieodłącznie generuje efekty barwne. Nie występuje zjawisko iluminacji achromatycznej. W dziedzinie oświetlenia zewnętrznego w ostatnich latach kolor pojawił się w nieporównanie większym zakresie niż w okresie stosowania źródeł wyładowczych. Stało się to w wyniku stosowania źródeł LED. Świecenie barwne leży u podstaw charakteryzujących technologii LED i uzyskiwanie światła barwnego

Ryc.4. Kraków, Drukarnia Związkowa. Projekt iluminacji ES-SYSTEM S.A.

fot. M. Sulma, gł. projektant.

okazało się zabiegiem współgrającym z możliwościami technicznymi. Problemem technologii LED jest przetworzenie z natury barwnego światła na światło umownie zwane białym. Do iluminacji często wprowadza się barwę traktowaną jako koncepcję rozwiązania. Propozycje takie nie uwzględniają kompleksowej potrzeby kształtowania środowiska przestrzeni w duchu zastanych wartości, proponując efekty nieprzemysłane i trywialne. Jako pozytywny przykład zastosowania światła barwnego do propagowania turystyki zabytkowej może posłużyć miasto Lyon. Coroczny festiwal światła w Lyonie traktuje przestrzeń miasta jako kanwę, na tle której odbywają się wydarzenia artystyczne o charakterze happeningu. Projekcje świetlne tzw. mappingi niejako używają przestrzeni miejskiej oraz formy ją budujące do kreowania dynamicznych widowisk świetlnych.

W większości instalacji dominuje światło barwne, które reprezentuje jednakże przemysłany zamysł formułujący spójną koncepcję. W Polsce warto odnotować doroczny Festiwal Kinetycznej Sztuki Światła w mieście Łodzi. Najlepiej

Nie należy wykluczać barwy z iluminacji obiektów zabytkowych, lecz mieć na uwadze potrzebę rozumnego, przemyślanego i uzasadnionego użycia koloru.

intencję organizatorów festiwalu obrazuje cytat: Chcemy pokazać, że światłem możemy wiele zrobić: zaskakiwać, zmieniać, burzyć, tworzyć – po prostu wykreować inną Łódź. Działania takie budują nową społeczną ocenę roli światła w przestrzeni miejskiej. Oddziaływanie tej formy oświetlenia można ocenić po ogromnych tłumach zwiedzających wówczas miasto. Pozostaje jednak podjąć dyskusję określającą konsekwencje

tego działania w budowaniu ładu przestrzennego miasta. Oprócz pozytywnego oddziaływania, festiwale takie niosą również zagrożenia. Należałoby prześledzić, jakie negatywne emocje pozostawiają one w budowaniu estetyki postrzegania nocnej przestrzeni miejskiej. Moim zdaniem budują one przyzwyczajenia estetyczne do instalacji świetlnych, które w swej istocie oderwane są od formy i kompozycji obiektów zabytkowych. Tworzą samodzielne treści, które tkankę zabytkową traktują niemalże wyłącznie jako kanwę i tło oddziaływania. Taki sposób traktowania przestrzeni odwołuje się do atawistycznych emocji, w których kolor jawi się jako samodzielne przeżycie emocjonalne.

Kolor, użyty w sposób inwazyjny w stosunku do architektury i obrazujący niezależne efekty, może jak najbardziej mieć miejsce w formule festiwalu. Problemem jest adaptacja takiego działania w kształtowaniu nocnego, codziennego widoku miasta. Bezsprzecznie możemy wówczas doświadczyć chaosu przestrzennego, a bezrozumne kształtowanie form architektonicznych oraz dynamiczność

efektów wprowadzą w efekcie chaos w odbiorze przestrzeni. Animacja, tak atrakcyjna w obszarze wydarzeń festiwalowych, może stać się problemem w budowaniu harmonii, tożsamości miejsca i ładu przestrzennego. Jesteśmy w sposób oczywisty uwrażliwieni na barwę i nie należy jej wykluczać z iluminacji obiektów zabytkowych, lecz należy mieć na uwadze potrzebę rozumnego, przemyślanego i uzasadnionego użycia koloru.

Idea iluminacji klasycznej

Do końca XVIII wieku projektowano architekturę wyłącznie w świadomości efektów światłocieniowych pory dziennej. Forma architektoniczna, kompozycja oraz rozdysponowanie brył powstawały wyłącznie w tym kontekście. Rewolucja przemysłowa XIX wieku wymusiła przesunięcie aktywności rodzaju ludzkiego głęboko w noc. Oświetlenie użytkowe powoli stawało się standardem wyposażenia zespołów miejskich. Rozwój technologiczny od ery gazu stopniowo przesuwał się do epoki elektryczności. Już na początku XX wieku nocny widok architektury wkradał się powoli do świadomości projektantów jako równoprawna z dzienną forma prezentacji obiektu. Współczesny architekt przyjmuje jako oczywistość istnienie nocnego obrazu projektowanego dzieła i już w fazie koncepcyjnej powstaje iluminacja zgodna z wizją projektanta. Może to być koncepcja przedstawiająca nocny obraz obiektu zdecydowanie niezależny od widoku dziennego i autor ma pełne prawa do takiej interpretacji swej twórczości. Ponieważ każde przedstawienie nocnego obrazu obiektu jest formą reinterpretacji, powstaje pytanie o dopuszczalny zakres interpretacji formy i kompozycji zabytków.

Idea iluminacji klasycznej jest próbą sformułowania myśli, przekonań i poglądów dotyczących kształtowania zabytkowej przestrzeni w porze nocy. Do jej skryzalizowania niezbędna jest podstawa mająca charakter wyznania ideologicznego, światopoglądu formułującego zasady prezentacji zabytku. Pogląd ten stanowi o charakterze i konstrukcji rozwiązań projektowych. Idea obejmuje przestrzeń krajobrazu w skali urbanistycznej i architektonicznej. Podsumowując, przedstawia światopogląd związany z kształtowaniem za pomocą sztucznego oświetlenia szeroko

Plan Ogólny Oświetlenia i Iluminacji Nadbrzeży Rzeki Odry we Wrocławiu.
Projekt ES-SYSTEM S.A., gl. proj. M. Sulma.

pojętego dziedzictwa kulturowego. Zakłada się, że wartości nocnego krajobrazu ukształtowanego światłem w porze nocy są równoważne wartościom przekazu dziennego. Założenie to stanowi antytezę o „ulotności” nocnego obrazu form w przestrzeni miejskiej. Fundamentalnym założeniem idei jest wielorakie uszanowanie wartości miejsca, zarówno w skali architektonicznej, jak i urbanistycznej. Wypływa z tego założenia obowiązek zdobycia wiedzy o występujących wartościach.

Idea iluminacji klasycznej jest światopoglądem, który formułuje zasady i założenia związane z kształtowaniem światłem nocnego, historycznego krajobrazu kulturowego oraz jego elementów w świadomości i uszanowaniu wartości dziedzictwa kulturowego. Jest to idea oparta na wiedzy i wartościach.

Jako społeczeństwo zawarliśmy umowę społeczną, w której szeroko rozumiany zabytek jest wartością ponadczasową, reprezentującą fundament naszej kultury i stanowiący byt kształtujący naszą świadomość. Jeżeli uznaliśmy te wartości jako ważne społecznie, to również i w porze nocy nie wolno nam o nich zapomnieć. Oświetlenie zabytku „inaczej”, które prowadzi do efektów zatracających uznane wartości w imię prawa do autorskiego dzieła, nie znajduje uzasadnienia. Projektant powinien być zobowiązany do działania służebnego w stosunku do zastanych treści, a pierwiastek twórczy zawiera się w koncepcji mającej formę reinterpretacji. Dążeniem powinno być takie przedstawienie formy historycznej, w którym interpretacja zabytku jest przedstawiona w zrozumieniu funkcji, kompozycji i treści występujących w jego obrazie dziennym.

Metodyka iluminacji klasycznej

Metoda iluminacji klasycznej jest przykładem autorskiej strategii i techniki planowania oraz projektowania iluminacji krajobrazu kulturowego w skali urbanistycznej i architektonicznej. Metoda nie ma charakteru poradnika typu: jak iluminować neogotycki kościół, kolumnę czy drzewo. Nie odpowiada na pytanie, jak wykonać prawidłową iluminację, lecz opisuje drogę prowadzącą do uzyskania wiedzy i przedstawia ideę towarzyszącą prezentacji obiektu. Pierwszym krokiem projektanta jest obowiązek rozpoznania wartości zastanych. Architekt w swoim warsztacie posiada umiejętność analizy obiektu i to zarówno pod względem przestrzennym – analizę widokową, jak i formalnym – analizę kompozycyjną. Fazy analiz są wstępem do obowiązku powzięcia wiedzy o występujących wartościach.

Metoda iluminacji klasycznej polega na sprzężeniu dwóch elementów:

- idei iluminacji klasycznej,
- etapów projektowania w formie „kroków” projektowych i wykonawczych o sprecyzowanym zakresie działań i czynności.

Etapy są w oczywisty sposób skorelowane z obowiązującym procesem projektowym. Cechą metody jest stymulowanie procesu poznawczego, poprzez wykonywanie zadanych czynności analityczno-badawczych. Proces projektowy podzielony jest na trzy podstawowe etapy:

Etap I – plan ogólny oświetlenia i iluminacji miejskich zespołów zabytkowych,

Etap II – projekt koncepcyjny iluminacji obiektu zabytkowego,

Etap III – projekt budowlano – wykonawczy i realizacja.

1. Plan ogólny oświetlenia i iluminacji miasta

Budowanie nocnej formy miasta należy rozpocząć od procesu planowania, który umożliwi sprecyzowanie polityki oświetlenia miasta. Szczególnie wrażliwym obszarem jest tkanka zabytkowa miasta, w której korelacja działań wpływa na historyczną kompozycję przestrzenną nocnego obrazu zespołu miejskiego. Narzędziem planistycznym, który formułowałby politykę kształtowania nocnego obrazu miasta jest plan ogólny oświetlenia i iluminacji. Podstawą przy opracowywaniu planu powinna być rozległa świadomość historycznego rozwoju miasta, wartości funkcjonalnych, kulturowych, kompozycyjnych i estetycznych. Analiza historii i przekształceń zespołu, studium przestrzeni materialnej krajobrazu kulturowego, analiza obrazu środowiska historycznego zespołu, uwarunkowań przestrzennych i kompozycyjnych budujących obraz zespołu stanowią podstawę do formułowania wytycznych planu. Celem podstawowym planu jest korelacja efektów oraz kształtowanie nocnego obrazu miasta w ramach spójnej polityki w długoletnim procesie inwestycyjnym.

2. Projekt koncepcyjny iluminacji

Projekt koncepcyjny stanowi dokumentację, która formułuje zasady rozwiązań estetycznych, kompozycyjnych i technicznych. Przyjęte rozwiązania dotyczące pojedynczego obiektu lub zespołu zabytkowego powinny nawiązywać do wytycznych sformułowanych w planie ogólnym oświetlenia i iluminacji. Respektowanie założeń i ducha estetyki zakładanej planem jest podstawą do osiągnięcia spójnych i zharmonizowanych efektów skorelowanych wzajemnie z innymi realizacjami. Projekt powinien być poprzedzony analizą widokową i kompozycyjną prowadzącą do zdobycia wiedzy w obszarze wartości związanych z samym obiektem, jak i jego otoczeniem. Kontekst obiektu jest tak samo ważny jak sam obiekt w tworzeniu tożsamości miejsca i musi być uwzględniony. W fazie koncepcyjnej należy sprecyzować dane techniczne i fotometryczne zastosowanych opraw oraz ich dokładną lokalizację. Efekty estetyczne są nieodłącznie współzależne od przyjętych rozwiązań

technicznych. Użyteczne są programy pozwalające na symulacje projektowanych efektów. Wizualizacje mają charakter prezentacji graficznej obrazującej docelowe efekty. Przestrzegalbym jednak przed traktowaniem wizualizacji jako programu weryfikującego. Oprogramowanie stwarza zbyt wiele możliwości sterowania danymi, aby nazwać ten proces weryfikacyjnym. Skuteczne są próby iluminacji przeprowadzone na obiekcie w zakresie umożliwiającym ocenę efektów docelowych.

Współczesny architekt przyjmuje jako oczywistość istnienie nocnego obrazu projektowanego dzieła i już w fazie koncepcyjnej powstaje iluminacja zgodna z wizją projektanta.

3. Projekt budowlano – wykonawczy iluminacji

Jest to etap związany ze sporządzeniem dokumentacji iluminacji obiektu zabytkowego w zakresie wymaganym Prawem budowlanym. W przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków realizacja wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę, która jest wydawana w oparciu o zezwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w formie pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie prac przy zabytkach nieruchomości. Szczególnie ważne jest, aby sporządzić również projekt wykonawczy, ponieważ zawiera on szczegółowe rozwiązania infrastruktury technicznej, która jest widoczna w dziennej obserwacji obiektu. Dotyczy to masztów iluminacyjnych, indywidualnie projektowanych konstrukcji wsporczych oraz opraw o odpowiednich gabarytach i estetyce. Projekt powinien się charakteryzować dobrą jakością rozwiązań materiałowych, technicznych i estetycznych. Niezwykle ważny jest proces nadzoru autorskiego

nad realizacją oraz końcowa faza związana z ukierunkowaniem opraw oraz regulacją natężenia oświetlenia.

Wnioski

Obraz przestrzeni architektonicznej i urbanistycznej w porze nocy jest równoprawny z obrazem dziennym w dziedzinie wartości związanych z wizerunkiem miasta. Pojęcie iluminacji powinno być traktowane jako zespół działań kształtujących krajobraz kulturowy ze szczególnym uwzględnieniem prezentacji wartości dziedzictwa kulturowego. Dziedzina ta powinna być wprowadzona do współuczestnictwa w kształtowaniu ładu przestrzennego oraz powinna stać się elementem procesu planowania przestrzennego. Projektant iluminacji powinien być zawodowo przygotowany do pracy w dziedzinie kształtowania przestrzeni zarówno w skali urbanistycznej, jak i architektonicznej. Formułowanie idei iluminacji klasycznej należy traktować jako próbę skonstruowania metody projektowo-wykonawczej umożliwiającej realizację przyjętych założeń ideowych.

DR INŻ. MIROŚLAW SULMA
ES-SYSTEM S.A.

Literatura:

1. Bogdanowski J., Kompozycja i planowanie w architekturze krajobrazu, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1976 r.
2. Ginesi A., The illumination of monuments and other cultural assets: towards a theory, Editoriale Domus, iGuzzini, 2000.
3. Gregory R.L., Oko i Mózg. Psychologia Widzenia, PWN Warszawa 1971.
4. Lynch K., Obraz Miasta, Wydawnictwo Archivolta Michał Stepiń, Wydanie I Kraków 2011 r.
5. Luckiesh M., Color and its Applications, D.Van Nostrand Company, New York 1921 r.
6. Mączyński D., Lyon – Święto Światła, Renowacje i Zabytki No 1 (33) 2010.
7. Sulma M., Metodyka Iluminacji Zespołów i Obiektów Zabytkowych, Rozprawa Doktorska, Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki, Wydział Architektury, Kraków 2015r.
8. Tanizaki J., In Praise of Shadows, Jonathan Cape London, 1991 r.
9. Tomaszewski A., Konserwacja pomiędzy „estetyką” a autentyzmem, Ku nowej filozofii dziedzictwa, Międzynarodowe Centrum kultury, Kraków 2012 r.
10. Zuziak Z., Managing Historic Cities, new Challenges For The Revitalization and Management of Our Urban Heritage, International Cultural Centre Cracow, Kraków 1993 r.
11. Żagan W., Iluminacja Obiektów, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2003 r.

Marian Plachecki

Kwartał z koronawirusem

OKK. Z powodu epidemii w drugiej połowie 2020 roku należy zorganizować aż dwie sesje egzaminu na uprawnienia budowlane

W latach poprzednich relacja z pracy Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej w II kwartale, zamieszczana w biuletynie „Budowlani”, obejmowała zazwyczaj pełną statystykę wiosennej sesji egzaminacyjnej: wyniki kwalifikacji i egzaminów na uprawnienia budowlane. W 2020 roku, w następstwie ogłoszenia stanu pandemii przez rząd RP, spowodowanej koronawirusem SARS CoV-2, decyzją Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej PIIB planowany egzamin testowy na uprawnienia budowlane w dniu 22 maja w 35. sesji został przesunięty na 4 września br. Przesunięciu uległ również termin egzaminu testowego w 36. jesiennej sesji egzaminacyjnej na 4 grudnia br.

Mimo formalnego „zamrożenia” działalności organów MOIIB, od połowy marca do końca maja 2020 roku trwała praca zdalna w OKK MOIIB. Udzielane były telefoniczne i mailowe informacje kandydatom zarejestrowanym (poprzez portal PIIB) do

Planowany w dniu 22 maja w 35. sesji egzamin testowy został przesunięty na 4 września. Zmieniono również termin egzaminu testowego w 36. jesiennej sesji egzaminacyjnej na 4 grudnia

wiosennej 35. sesji egzaminu na uprawnienia budowlane. Przy udziale radcy prawnego współpracującego z OKK wydawano interpretacje w zakresie uprawnień budowlanych na wniosek zainteresowanych członków MOIIB oraz urzędów, zaopiniowano dwa wnioski o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego oraz wydano trzy decyzje o nadaniu specjalizacji technicznej, odbywały się telefoniczne dyżury przewodniczącego OKK itp.

Od 25 maja br. przywrócony został stacjonarny tryb pracy OKK, z czwartkowymi dyżurami członków OKK w Krakowie w siedzibie MOIIB oraz w biurach terenowych MOIIB w Nowym Sączu i w Tarnowie.

W dniu 16 czerwca br. odbyło się posiedzenie członków Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej i przewodniczących Okręgowych Komisji Kwalifikacyjnych w trybie wideokonferencji, podczas którego – na podstawie opinii radcy prawnego współpracującego z KKK – ustalone zostały warunki przeprowadzenia egzaminu testowego w dniu 4 września br., z zachowaniem obowiązujących obecnie reżimów sanitarnych związanych z pandemią.

We wszystkich 16 okręgowych komisjach kwalifikacyjnych egzamin testowy w dniu 4 września br. odbędzie się w dwóch turach: o godz. 9:00 dla specjalności konstrukcyjno – budowlanej (I tura) oraz o godz. 14:00 dla pozostałych specjalności (II tura).

Wymóg zachowania dystansu sanitarnego podczas egzaminu pisemnego – 4 m² powierzchni sali na każdego

Wyniki kwalifikacji wykształcenia i praktyki zawodowej – 35. sesja „Wiosna 2020”

Specjalność:	Liczba złożonych nowych wniosków	odmowa/ zawieszenie postępowania/ wycofanie wniosku	Liczba nowych wniosków z pozytywnym wynikiem kwalifikacji	Liczba wniosków do ponownego egzaminu testowego	Liczba wniosków do ponownego egzaminu ustnego
konstrukcyjno-budowlana projektowanie lub proj. i kierowanie	27	-	27	5	18
konstrukcyjno-budowlana kierowanie	116	1 zawieszone postępowanie	115	38	47
drogowa	27	3 zawieszone postępowania 1 wycofany wniosek	23	7	4
kolejowa	15	-	15	5	1
mostowa	16	-	16	2	5
elektryczna	58	1 odmowa	57	15	2
telekomunikacyjna	3	1 odmowa	2	-	-
sanitarna	87	1 zawieszone postępowanie 2 odmowy	84	36	34
hydrotechniczna	2	1 wycofany wniosek	1	-	1
Suma 35. sesja	351	11	340	108	112

uczestnika egzaminu – stwarza problemy organizacyjne dla okręgowych izb z najbardziej licznymi grupami do egzaminu pisemnego. W naszej OKK spodziewamy się 185 uczestników w I turze oraz 263 uczestników w II turze, nie licząc członków komisji egzaminacyjnych oraz obsługi techniczno-organizacyjnej egzaminu. Liczba osób z pozytywnym wynikiem postępowania kwalifikacyjnego oraz powtarzających egzamin pisemny bądź ustny w poszczególnych specjalnościach uprawnień budowlanych w 35. sesji przedstawiona jest w tablicy na str. 34.

Radykalne zmiany, wynikające z Wytocznych przeprowadzenia egzaminów na uprawnienia budowlane w 2020 roku, przekazanych przez Krajową Komisję Kwalifikacyjną, obejmują także egzamin ustny na uprawnienia budowlane. Szczegóły organizacji egzaminu w OKK MOIIB w 35. sesji były przedmiotem dyskusji podczas posiedzenia OKK w dniu 25 czerwca br., przeprowadzonego w trybie wideokonferencji, przy prawie pełnej frekwencji członków OKK (jedna osoba z nieobecnością usprawiedliwioną względami losowymi). Posiedzenie zorganizowano z 3-miesięcznym przesunięciem względem pierwotnie planowanego terminu – 24 marca br.

Przed nami także 36. jesienna sesja egzaminacyjna. W okresie od 29 czerwca do 17 lipca br. będą rejestrowane i przyjmowane wnioski kandydatów aplikujących do tej sesji. Obowiązuje zachowanie reżimu sanitarnego (por. Ogłoszenia na stronie internetowej MOIIB)!

Z uwagi na planowany termin egzaminu pisemnego w dniu 4 września, a następnie przeprowadzenie egzaminów ustnych, które obejmą wrzesień i październik, zachodzi konieczność zamknięcia w miesiącu sierpniu prac związanych z kwalifikacją wykształcenia i praktyki zawodowej kandydatów do 36. sesji egzaminacyjnej.

Te prace w latach poprzednich zazwyczaj trwały do końca września.

Opisane powyżej uwarunkowania przeprowadzenia w drugiej połowie 2020 roku dwóch sesji egzaminu na uprawnienia budowlane stanowią wyzwanie organizacyjne dla okręgowych komisji kwalifikacyjnych. Dotyczy to również naszej OKK.

MARIAN PŁACHECKI
PRZEWODNICZĄCY MAŁOPOLSKIEJ OKK

Absolutorium online

KRAKÓW. Walne Zebranie Sprawozdawcze Członków Oddziału SITK RP w Krakowie za rok 2019

Walne Zebranie Sprawozdawcze Członków Oddziału SITK RP w Krakowie za rok 2019 odbyło się w dniu 22 czerwca 2020 r. Ze względu na panujący stan pandemii koronawirusa zebranie zorganizowane zostało online. Wszyscy uczestnicy przed wyznaczonym terminem otrzymali drogą mailową stosowne materiały. Głosowania przeprowadzone zostały w sposób jawny, z wykorzystaniem funkcji „czat” programu Webex.

Zebranie w drodze głosowania jawnego zwykłą większością głosów jednogłośnie wybrało Prezydium Zebrania w następującym składzie: przewodniczący – Marek Bleszyński, zastępca przewodniczącego – Janina Mrowińska, sekretarz – Danuta Schwertner. Zebranie jednogłośnie zaakceptowało przedstawiony przez przewodniczącego Prezydium Program Zebrania i Regulamin Obrad.

Sprawozdanie z działalności Oddziału wraz ze sprawozdaniem finansowym za rok 2019 złożyła prezes Józefa Majerczak. Poszczególne punkty sprawozdania zostały przedstawione w formie prezentacji multimedialnej udostępnionej uczestnikom online w trakcie referowania. Prezentacja pozwoliła zebranych zapoznać się z obecną strukturą Oddziału i z jego ubiegłorocznymi osiągnięciami we wszystkich obszarach działalności. Przedstawiając sprawozdanie prezes Józefa Majerczak podkreśliła duży wkład pracy i zaangażowanie członków we wszystkie podejmowane przez Oddział działania, aktywne włączenie się dużego grona osób w przygotowanie i przeprowadzenie konferencji, seminariów, wyjazdów, spotkań kulturalnych i integracyjnych oraz innych ważnych wydarzeń. Zebranie nie miało zastrzeżeń do zreferowanego sprawozdania.

W kolejnym punkcie zebrania przewodniczący Komisji Rewizyjnej kol. Andrzej Kollbek przedstawił protokół Komisji Rewizyjnej. Komisja przeanalizowała i pozytywnie oceniła wszystkie działania podejmowane przez Oddział w roku 2019, podkreślając duże osiągnięcia we wszystkich obszarach działalności. Komisja zatwierdziła sprawozdanie finansowe

Oddziału SITK RP w Krakowie za rok 2019 oraz zawnioskowała o przyjęcie przez Walne Zebranie rocznego sprawozdania z działalności Oddziału. W głosowaniu jawnym zebranie jednogłośnie przyjęło uchwałę, zatwierdzając sprawozdanie z działalności Zarządu Oddziału oraz Komisji Rewizyjnej Oddziału za rok 2019, w tym sprawozdanie finansowe za rok 2019. Osiągnięty zysk netto za rok obrotowy 2019 postanowiono przekazać na fundusz zapasowy stowarzyszenia.

W kolejnej części zebrania wiceprezes ds. Kolejnictwa kol. Zbigniew Marzec przedstawił zebranych program działania Oddziału na rok 2020. Prezentacja została udostępniona uczestnikom online w trakcie referowania. Oddział zamierza aktywnie kontynuować wszystkie dotychczasowe kierunki działań:

- a) prowadzenie działalności statutowej Oddziału poprzez m.in. rozwijanie działalności Biura Ekspertyz, popularyzację osiągnięć krakowskiego środowiska w czasopiśmie wydawanym przez SITK, promowanie inicjatyw innych Oddziałów, Zarządu Krajowego i Rady Krajowej,
- b) działalność gospodarcza Oddziału, w tym działalność wydawnicza jako ważny element działalności Oddziału (wydawanie materiałów konferencyjnych i publikacji zwartych),
- c) współpraca z redakcją czasopisma Transport Miejski i Regionalny,
- d) kontynuowanie i rozwijanie działalności konferencyjnej oraz organizowanie i promowanie ogólnie dostępnych, bezpłatnych seminariów i warsztatów,
- e) bieżące działania związane z przynależnością do SITK (porządkowanie członkostwa i struktur podstawowych, zwiększanie ściągalności składek),
- f) działalność szkoleniowa – organizowanie szkoleń dla przewoźników mających na celu uzyskanie certyfikatu na przewozy w transporcie drogowym oraz innych kursów doszkalających, rozwijanie ośrodka szkoleniowego w Oddziale,
- g) zabezpieczenie pozyskania środków na działalność statutową Oddziału poprzez kontynuowanie działalności Biura Ekspertyz, działalności konferencyjnej, wydawniczej, kursowej, pozyskiwanie sponsorów,

- h) tworzenie dobrego wizerunku Oddziału w mediach, bieżące prowadzenie i uaktualnianie witryny internetowej Oddziału,
- i) działania na rzecz całego stowarzyszenia, m.in. spotkania międzyoddziałowe, współpraca z Krajowym Klubem Miłośników Historii i Zabytków Transportu itp.,
- j) organizacja zebrań i spotkań, imprez technicznych i nietechnicznych dla członków,
- k) działalność integracyjna członków, organizowanie Świąta Oddziału, obchody jubileuszy seniorów, wyjazdy techniczno-integracyjne krajowe i zagraniczne, prelekcje, imprezy kulturalne, wystawy itp.,
- l) otwarta, dostępna dla wszystkich członków działalność informacyjna Oddziału (strona internetowa, Facebook, Informator Oddziału, wydawnictwa),
- m) kontynuowanie organizacji konkursu na najlepsze prace dyplomowe dla szkół wyższych Krakowa,
- n) współpraca z innymi Oddziałami SITK i stowarzyszeniami zrzeszonymi w FSNT NOT oraz Małopolską Okręgową Izbą Inżynierów Budownictwa,
- o) współpraca z firmami, instytucjami administracyjnymi w Krakowie i w całym kraju, współpraca i kontakty z władzami Miasta Krakowa i Województwa Małopolskiego.

W głosowaniu jawnym zebranie jednogłośnie przyjęło uchwałę w sprawie przyjęcia programu działania Oddziału na rok 2020.

Prezes Józefa Majerczak, kończąc Walne Zebranie, podziękowała Prezydium za pracę oraz wszystkim członkom Oddziału za aktywność i zaangażowanie, a szczególnie za wysiłek ostatnich miesięcy, który zaowocował nieprzerwaną pracą Oddziału w trudnym okresie pandemii, zapraszając jednocześnie do dalszej aktywnej współpracy. W tym ciężkim dla wszystkich okresie władze Oddziału, przy wsparciu członków, usiłowały w miarę możliwości powadzić dalej normalną działalność, dostosowując się do nowych warunków. Poza tym w psychologicznie najtrudniejszym, początkowym okresie pandemii członkowie Oddziału z inicjatywy pani prezes wykazywali się życzliwością i serdecznością, okazywali sobie nawzajem zainteresowanie, oferowali również chęć niesienia pomocy i wsparcia dla tych, którzy tego potrzebowali.

DANUTA SCHWERTNER
SEKRETARZ WALNEGO ZEBRANIA CZŁONKÓW

Jan Strzałka

Powrót do trybu stacjonarnego

SEP. Procedury stopniowego przywracania funkcjonowania Oddziału Krakowskiego oraz egzaminów dla elektryków z zachowaniem obostrzeń sanitarnych

Po blisko 4-miesięcznej przerwie spowodowanej pandemią w dniu 3 czerwca 2020 r. odbyło się zebranie Zarządu Oddziału Krakowskiego SEP przeprowadzone w warunkach obostrzeń sanitarnych.

W trakcie zebrania:

- Chwilą ciszy uczczono pamięć zmarłych aktywnych członków Oddziału kol. Władysława Wagi i kol. Mariana Kijaka;
- Prezes Zarządu omówił funkcjonowanie Oddziału w okresie od połowy marca br. Udało się m.in. załatwić wnioski do ZUS o zwolnienie ze składek i do PKO BP o przyznanie subwencji PFR dla O.Kr SEP;
- Dokonano podsumowania Konkursu na Najaktywniejsze Koło SEP w 2019 r. i rozdano dyplomy dla laureatów;
- W związku ze śmiercią wiceprezesa – skarbnika kol. Władysława Wagi do składu Zarządu dokooptowano kol. Piotra Małkę. W wyniku tajnego głosowania funkcję członka Zarządu i wiceprezesa powierzono kol. Krzysztofowi Wincencikowi, a funkcję skarbnika kol.

wiceprezesowi Krzysztofowi Ebro-Prokieszowi;

- Zarząd przyjął sprawozdanie merytoryczne i finansowe z działalności za rok 2019 oraz uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego i podziału zysku;
- Przewodniczący OKR przedstawił wysoką ocenę działalności Oddziału za rok sprawozdawczy, będący rokiem 100-lecia O.Kr SEP;
- Podjęto decyzję o wsparciu inicjatywy FSNT NOT dotyczącej budowy pomnika inż. Piotra Drzewieckiego poprzez zakup dwóch cegiełek o nominale 500 zł;
- Kol. Ryszard Grochowski zaprezentował film i zdjęcia z organizowanych we Włoszech Mistrzostw Narciarskich SEP.

W sprawach organizacyjnych omówiono sprawy stopniowego przywracania normalnego funkcjonowania Oddziału, w tym przeprowadzania egzaminów zdalnych i bezpośrednich w oparciu o przygotowane procedury.

JAN STRZAŁKA
PREZES ZARZĄDU O.KR SEP

Druga kadencja przewodniczącego

PZITB. Walne Zgromadzenie Oddziału Małopolskiego

4 lipca 2020 roku w Domu Technika NOT przy ul. Straszewskiego w Krakowie odbyło się Walne Zgromadzenie Delegatów Oddziału Małopolskiego PZITB. Z uwagi na ograniczenia związane ze stanem pandemii i wynikające z tego obostrzenia sanitarne wdrożono specjalne procedury.

W Walnym Zgromadzeniu Delegatów udział wzięli m.in.: kol. Ryszard Trykosko – przewodniczący Zarządu Głównego PZITB, kol. Mirosław Boryczko – przewodniczący Rady Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, kol. Małgorzata Boryczko – dyrektor Powiatowego Urzędu Nadzoru Budowlanego – Powiat Grodzki w Krakowie, kol. Andrzej M. Kucharski – prezes Zarządu Krakowskiej Rady Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT.

Po przywitaniu Gości i Delegatów przez przewodniczącego Oddziału wybrano prezydium WZD, w skład którego weszli: Andrzej M. Kucharski – przewodniczący, Jan Szpak – z-ca przewodniczącego i Justyna Banaś – sekretarz.

Po wyborze Prezydium WZD głos zabrał kol. Ryszard Trykosko – przewodniczący Zarządu Głównego PZITB. W swoim wystąpieniu podsumował aktualną sytuację PZITB, podkreślił dokonania dwóch kadencji, w trakcie których pełnił funkcję przewodniczącego Związku. Podkreślił bardzo dobrą współpracę z Oddziałem Małopolskim PZITB. Na zakończenie pogratulował ustępującym władzom Oddziału niewątpliwych osiągnięć.

W dalszej części WZD Delegaci wysłuchali sprawozdań z mijającej kadencji. Praca ustępującego Zarządu oceniona została pozytywnie, o czym świadczy jednogłośnie udzielone absolutorium.

Jednak najważniejszym elementem Walnego Zgromadzenia były wybory nowych władz Oddziału Małopolskiego PZITB. Przewodniczącym Oddziału na kadencję 2020-2024 został ponownie Maciej Gruszczyński.

W swoim wystąpieniu programowym nowo wybrany przewodniczący

podziękował za zaufanie oraz nakreślił podstawowe kierunki aktywności Oddziału Małopolskiego, które z jednej strony powinny koncentrować się na zwiększeniu aktywności członków i podniesieniu rangi stowarzyszenia, a z drugiej zapewnić trwałe fundamenty finansowe działalności, szczególnie w dobie pandemii COVID-19 i kryzysu, który z dużą dozą prawdopodobieństwa dotknie obszar budownictwa. W ocenie przewodniczącego Oddziału kluczowym obszarem współpracy z Małopolską Okręgową Izbą Inżynierów Budownictwa będzie opracowanie i wdrożenie programu szkoleń prowadzonych zdalnie, które w obecnej rzeczywistości stają się koniecznością.

W dalszych głosowaniach wyłoniony został 9-osobowy Zarząd Oddziału na kadencję 2020-24. Wybrano również 6 delegatów na zjazd Krajowy PZITB, który odbędzie się tym razem w Opolu w miesiącu wrześniu.

Niezwłocznie po zakończeniu obrad WZD odbyło się pierwsze w kadencji posiedzenie Zarządu Oddziału, w trakcie którego nastąpiło jego ukonstytuowanie.

Skład Zarządu Oddziału Małopolskiego na kadencję 2020-2024 przedstawia się w sposób następujący: Maciej Gruszczyński – przewodniczący, Karol Firek – wiceprzewodniczący, Izabela Tylek – wiceprzewodnicząca, Artur Walczak – skarbnik, Teresa Zych – sekretarz, Justyna Banaś – członek zarządu, z-ca sekretarza, Rafał Kukla – członek zarządu, Krzysztof Mierczak – członek zarządu, Joanna Miśsygar – członek zarządu i Filip Pachla – członek zarządu. Przewodniczącą Komisji

Rewizyjnej Oddziału ponownie wybrana została Ewa Koczanowicz-Skwiercz.

Warto podkreślić, że dyskusja w trakcie WZD oraz rozmowy prowadzone w kuluarach były szczególnie cenną ostatnio, bo rzadką, okazją do bezpośredniej wymiany opinii na temat aktualnych problemów technicznych i prawnych, związanych z bieżącą działalnością inżynierską w budownictwie.

MACIEJ GRUSZCZYŃSKI

Maria Tomaszewska-Pestka

Ochrona inżynierów budownictwa

RYZYKA ZAWODOWE.

10 najważniejszych pytań o ubezpieczenie OC

Architekci oraz inżynierowie budownictwa podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej. Wciąż wiele osób wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie ma wątpliwości, jakiej ochrony mogą oczekiwać od ubezpieczyciela. Poniżej zamieszczamy najczęściej zadawane pytania wraz z odpowiedziami.

1. Co obejmuje obowiązkowe ubezpieczenie OC inżyniera budownictwa?

Ubezpieczeniem OC jest objęta odpowiedzialność cywilna architektów oraz inżynierów budownictwa za szkody wyrządzone w następstwie działania lub zaniechania ubezpieczonego, w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej, w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych

w budownictwie w zakresie posiadanych uprawnień budowlanych.

Podstawę prawną tego ubezpieczenia stanowi Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej architektów oraz inżynierów budownictwa.

Dokładny zakres ubezpieczenia jest wskazany w „Umowie Generalnej ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej inżynierów budownictwa, członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa”, dostępnej na stronie internetowej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w zakładce Ubezpieczenia.

Warto zapamiętać, że obowiązkowe ubezpieczenie inżynierów budownictwa to:

- I. ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, czyli odpowiedzialności za szkody wyrządzone osobie trzeciej,
- II. ubezpieczenie za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem

samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, zgodnie z rozumieniem tego pojęcia w Prawie budowlanym.

III. ubezpieczenie za szkody wyrządzone przez osobę ubezpieczoną w ramach posiadanych przez nią uprawnień.

Jako przykłady szkód objętych ubezpieczeniem można wskazać roszczenia do projektantów wynikające z błędów w obliczeniach, roszczenia do kierowników budowy wynikłe z realizacji prac niezgodnie z projektem, roszczenia do inspektorów nadzoru wynikające z braku weryfikacji wykonanych robót.

2. Czy w okresie zawieszenia członkostwa w Izbie lub skreślenia z listy członków Izby muszą indywidualnie kontynuować ubezpieczenie, aby mieć ochronę na szkody wynikłe z czynności wykonanych w okresie kiedy byłem członkiem Izby?

Nie ma potrzeby indywidualnej kontynuacji, ponieważ ochrona ubezpieczeniowa udzielana jest na szkody powstałe w przyszłości z czynności wykonanych/zaniechanych w okresie członkostwa w Izbie. Zatem w przypadku powstania lub ujawnienia się szkody po zawieszeniu członkostwa lub skreśleniu z listy Izby, Ubezpieczyciel będzie podejmował czynności zmierzające do ustalenia stanu faktycznego i rozpatrzenia odpowiedzialności cywilnej za powstałą szkodę.

3. Ile lat po zakończeniu ubezpieczenia Ubezpieczyciel będzie odpowiadał za szkodę wobec poszkodowanego?

Ubezpieczyciel będzie ponosił odpowiedzialność za szkodę tak długo, jak długo ponosi ją ubezpieczony. Jeżeli szkoda powstała w wyniku czynności zawodowych wykonanych lub zaniechanych w okresie ubezpieczenia, to ubezpieczyciel będzie za nią odpowiadał zgodnie z terminami przedawnienia roszczeń do inżyniera budownictwa z tytułu szkód wyrządzonych. Ustawodawca zapewnił ubezpieczonemu maksymalnie korzystny okres odpowiedzialności ubezpieczyciela.

4. Ile wynosi suma gwarancyjna?

Suma gwarancyjna wynosi 50.000,00 euro na każde zdarzenie. Suma gwarancyjna obowiązuje na każde zdarzenie, tzn. że nawet jeżeli z jednego zdarzenia zostanie wypłacone odszkodowanie w pełnej wysokości, to dla szkód z kolejnego zdarzenia obowiązywać będzie limit 50.000,00 euro.

5. Czy mogę podwyższyć sumę gwarancyjną?

Istnieje możliwość podwyższenia sumy gwarancyjnej o jeden z pięciu wariantów sumy gwarancyjnej: 100.000 euro, 200.000 euro, 250.000 euro, 300.000 euro, 400.000 euro za zapłatą składki odpowiednio 195 zł, 395 zł, 475 zł, 720 zł lub 1150 zł.

Zakres ubezpieczenia jest identyczny jak w ubezpieczeniu obowiązkowym.

Suma gwarancyjna kumuluje się z sumą z ubezpieczenia obowiązkowego, np. inżynier wykupujący ubezpieczenie dodatkowe na 250.000 euro jest ubezpieczony z łączną sumą 300.000 euro.

Podwyższenia sumy można dokonać w każdym momencie poprzez wypełnienie wniosku dostępnego na stronie PIIB, w zakładce ubezpieczenia.

6. Czy obowiązkowe ubezpieczenie obejmuje prowadzenie działalności gospodarczej?

Zgodnie z postanowieniami „Umowy Generalnej ubezpieczenia OC inżynierów budownictwa członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa”, dla ochrony ubezpieczeniowej nie będzie miał znaczenia fakt, że ubezpieczony wykonuje samodzielne funkcje techniczne w budownictwie w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Tym samym prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na projektowaniu, wykonywaniu nadzorów inwestorskich, kierowaniu budową, robotami w ramach posiadanych uprawnień budowlanych przez ubezpieczonego jest już objęte ochroną ubezpieczenia. Ta zasada dotyczy także ubezpieczeń nadwyżkowych.

Na indywidualne życzenie wystawiamy zaświadczenie z powołaniem nazwy działalności gospodarczej ubezpieczonego. Dla otrzymania zaświadczenia dotyczącego konkretnej firmy prosimy o kontakt mailowo inzynierowie@ag.ergohestia.pl lub telefonicznie +58 698 65 58.

7. Czy mogę dostać polisę ubezpieczenia obowiązkowego do przetargu?

W obowiązkowym ubezpieczeniu nie jest wystawiana polisa dla każdego z ubezpieczonych. Każdy z ubezpieczonych może wygenerować zaświadczenie o objęciu obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej. Indywidualnie polisa jest wystawiana dla ubezpieczenia nadwyżkowego. Natomiast na życzenie wystawiane jest zaświadczenie nt. działalności gospodarczej, o którym mowa powyżej w punkcie 6. W razie jakichkolwiek pytań dotyczących ubezpieczeń pod przetargi prosimy o kontakt mailowo inzynierowie@ag.ergohestia.pl lub telefonicznie +58 698 65 58.

8. Czy ochroną ubezpieczeniową objęte są projekty wykonawcze i warsztatowe?

Zgodnie z postanowieniami przywołanej już „Umowy Generalnej” ochroną ubezpieczeniową objęte są również szkody wynikające z wykonywania projektów wykonawczych, techniczno – budowlanych oraz innych projektów zawierających obliczenia statyczne i wytrzymałościowe, analizy wytrzymałościowe i wyobczeniowe, analizy konstrukcji wraz z koniecznymi opisami oraz dokumentacją rysunkową i kosztorysową.

9. Jak i kiedy zgłosić szkodę?

Szkodę należy zgłosić na infolinię Ergo Hestii 801 107 107 lub przez formularz

zgłoszeniowy na stronie internetowej Ergo Hestii. Tryb zgłoszenia szkody wskazany jest w procedurze zgłaszania roszczeń dostępnej na stronie PIIB.

Szkodę może zgłosić zarówno ubezpieczony, jak i poszkodowany. W toku postępowania likwidacyjnego strony są wzajemnie informowane o fakcie zgłoszenia szkody.

Ergo Hestia przyjmuje zgłoszenia o:

- a) okolicznościach, które mogą powodować roszczenia (np. zarzutu inwestora),
- b) roszczeniach kierowanych ustnie lub/i pisemnie,
- c) dokumentach lub pismach procesowych, z których wynikają roszczenia do inżyniera budownictwa.

W każdym z wyżej wymienionych momentów, ubezpieczony lub poszkodowany mogą zgłosić roszczenie lub okoliczności, z których roszczenia mogą wynikać.

10. Co się dzieje, jeżeli roszczenia zgłaszane do inżyniera budownictwa są niezasadne?

Ergo Hestia w toku postępowania likwidacyjnego jest zobowiązana do zbadania odpowiedzialności cywilnej inżyniera budownictwa w świetle przepisów Kodeksu cywilnego, Prawa budowlanego, pozostałych przepisów, których regulacja ma wpływ na przesądzenie odpowiedzialności cywilnej.

W razie braku odpowiedzialności ubezpieczonego za szkodę (przy braku włączeń ochrony ubezpieczeniowej) ubezpieczyciel wydaje decyzję odmawiającą uznania roszczeń poszkodowanego. Na tym jednak rola ubezpieczyciela się nie kończy. Jeżeli ERGO Hestia została pozwana przez osobę, która uważa się za poszkodowaną, będzie podejmować wszystkie kroki dla odparcia roszczenia. W razie przegranej wypłaci odszkodowanie, pokryje zasądzone odsetki i koszty sądowe poniesione przez stronę przeciwną. Jeżeli postępowanie cywilne o wypłatę odszkodowania zostanie wszczęte przeciwko ubezpieczonemu, będzie on obowiązany podjąć współpracę umożliwiającą wystąpienie przez ubezpieczyciela z interwencją uboczną w celu obrony przed nieuzasadnionym roszczeniem.

W razie dalszych pytań zapraszamy do kontaktu mailowo inzynierowie@ag.ergohestia.pl lub telefonicznie +58 698 65 58.

Plan szkoleń, kursów i seminariów organizowanych lub współorganizowanych przez Małopolską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa w III kwartale 2020 roku

L.p.	Temat : kursu / seminarium / konferencji / wycieczki technicznej	Data	Wykładowca / Organizator	L.p.	Temat : kursu / seminarium / konferencji / wycieczki technicznej	Data	Wykładowca / Organizator
1	branża ogólnobudowlana – PZITB–ORSB Szkolenie: Kosztorysowanie – przedmiarowanie robót. Wartość kosztorysowa inwestycji. Kosztorys zamienny i powykonawczy. Wycena prac projektowych. Ćwiczenia	10.07.2020 r. 15.00–20.00 Kraków ul. Filipa 17 WSEI	PZITB–ORSB OM MOIIB szkolenia@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl Joanna Kruk tel. 12 421 47 37	7	branża komunikacyjna – drogowa – SITK RP O. Kraków Prelekcja: Po kolei o kolei	04.08.2020 r.	SITK RP O. Kraków MOIIB Informacja: Biuro Oddziału SITK RP w Krakowie tel. 12 658–93–72 krakow@sitkrp.org.pl http://krakow.sitkrp.org.pl Odpowiedzialny: Jerzy Hydzik
2	branża ogólnobudowlana – PZITB–ORSB Szkolenie: Kosztorysowanie komputerowe w programie BIMestiMate Wprowadzenie, przegląd programów, zasady ogólne.	11.07.2020 r. 9.00–16.00 Kraków ul. Filipa 17 WSEI	PZITB–ORSB OM MOIIB szkolenia@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl Joanna Kruk tel. 12 421 47 37	8	branża mostowa – ZMRP Wycieczka techniczna: Budowa mostu nad rzeką Wisłą w ciągu drogi wojewódzkiej nr 973 w miejscowości Borusowa	27–28.08.2020 r. Borusowa	ZMRP O.Małopolski MOIIB Informacje: mgr inż. Franciszek Bartmanowicz kom: +48 607 098 782 franciszek. bartmanowicz@onet.pl
3	branża ogólnobudowlana – PZITB–ORSB Szkolenie: Kosztorysowanie komputerowe w programie BIMestiMate	17.07.2020 r. 15.00–20.00 Kraków ul. Filipa 17 WSEI	PZITB–ORSB OM MOIIB szkolenia@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl Joanna Kruk tel. 12 421 47 37	9	branża komunikacyjna – drogowa – SITK RP O. Kraków Prelekcja: Po kolei o kolei	01.09.2020 r.	SITK RP O. Kraków MOIIB Informacja: Biuro Oddziału SITK RP w Krakowie tel. 12 658–93–72 krakow@sitkrp.org.pl http://krakow.sitkrp.org.pl Odpowiedzialny: Jerzy Hydzik
4	branża ogólnobudowlana – PZITB–ORSB Szkolenie: Kosztorysowanie komputerowe w programie BIMestiMate Rozszerzone funkcje programów do kosztorysowania. Ćwiczenia	18.07.2020 r. 09.00–16.00 Kraków ul. Filipa 17 WSEI	PZITB–ORSB OM MOIIB szkolenia@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl Joanna Kruk tel. 12 421 47 37	10	branża mostowa – ZMRP Seminarium: Systemy ograniczające drogę – teoria i praktyka	03.09.2020 r. Kraków Bochenka 16a 10.00–15.00	ZMRP O.Małopolski MOIIB Informacje: mgr inż. Franciszek Bartmanowicz kom: +48 607 098 782 franciszek. bartmanowicz@onet.pl
5	branża ogólnobudowlana – PZITB–ORSB Seminarium: Kurs przygotowujący do egzaminu na uprawnienia budowlane Rozpoczęcie: 24 lipca 2020 r.	24.07.2020 r. 15.00–20.00 Kraków Dom Technika ul. Straszewskiego 28 I piętro	PZITB–ORSB OM MOIIB szkolenia@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl Joanna Kruk tel. 12 421 47 37	11	branża elektryczna – O.Kr SEP Szkolenie online: Ochrona instalacji antenowych przed skutkami wyładowań piorunowych Wykładowca: Krzysztof Wincencik	10.09.2020 r. Szkolenie online 17.00–19.00 zapisy: www.piib.org.pl	O.Kraków SEP MOIIB Tel. (12) 422–58–04 biuro@sep.krakow.pl zapisy: www.piib.org.pl
6	branża mostowa – ZMRP Seminarium: Wyroby i systemy do ochrony i napraw mostowych konstrukcji betonowych	30.07.2020 r. 10.00–15.00 Kraków Bochenka 16a	ZMRP O/ Małopolski MOIIB Informacje: mgr inż. Franciszek Bartmanowicz kom: +48 607 098 782 franciszek. bartmanowicz@onet.pl	12	branża sanitarna – PZITS O.Kraków Seminarium: Monitoring sieci ciepłowniczej kamerami termowizyjnymi	14.09.2020 r. 13.00–15.15 Kraków Dom Technika ul. Straszewskiego 28 II piętro Sala B	O. Kraków PZITS MOIIB biuro@pzits.krakow.pl tel. 12 422 26 98 inż. Marek Korzeniak MPEC S.A. w Krakowie

L.p.	Temat : kursu / seminarium / konferencji / wycieczki technicznej	Data	Wykładowca / Organizator
13	branża komunikacyjna – drogowa – SITK RP O. Kraków Seminarium transportowe	15.09.2020 r.	SITK RP O. Kraków MOIIB Informacja: Biuro Oddziału SITK RP w Krakowie tel. 12 658–93–72 krakow@sitkrp.org.pl http://krakow.sitkrp.org.pl Odpowiedzialne: Sabina Puławska– Obiedowska Urszula Duda–Wiertel
14	branża ogólnobudowlana – PZITB–ORSB Szkolenie: Zmiany w ustawie Prawo budowlane w 2020 r. Wykładowca: mgr Stanisław Reizer, prawnik	17.09.2020 r. 14.00–16.30 Zakopane Zespół Szkół Budowlanych ul. Krupówki 8	PZITB–ORSB OM MOIIB Alicja Kotońska tel. 609 489 518 Krzysztof Mierczak tel.604 216 090 szkolenia@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl Joanna Kruk tel. 12 421 47 37
15	branża ogólnobudowlana – PZITB–ORSB Szkolenie: Zmiany w ustawie Prawo budowlane w 2020 r.	22.09.2020 r. 14.00–16.30 Kraków Dom Technika ul. Straszewskiego 28 I piętro	PZITB–ORSB OM MOIIB szkolenia@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl Joanna Kruk tel. 12 421 47 37
16	branża ogólnobudowlana – PZITB–ORSB SZKOLENIE ONLINE BIM w praktyce Szczegółowe informacje: www.pzitb.org.pl	23.09.2020 r. 16.00–18.00	PZITB–ORSB OM MOIIB TMSYS szkolenia@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl www.tmsys.pl Joanna Kruk tel. 12 421 47 37
17	branża sanitarna – PZITS O.Kraków Seminarium: Biogospodarka w Małopolsce – szanse i zagrożenia	23.09.2020 r. 13.00–15.15 Kraków Dom Technika ul. Straszewskiego 28 II piętro Sala B	O. Kraków PZITS MOIIB biuro@pzits.krakow.pl tel. 12 422–26–98 dr inż. Dawid Bedla Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
18	branża ogólnobudowlana – PZITB–ORSB Szkolenie: Zmiany w ustawie Prawo budowlane w 2020 r.	24.09.2020 r. 14.00–16.30 Tarnów Budynek Krakusa ul. Krakowska 11	PZITB–ORSB OM MOIIB Kazimierz Ślusarczyk tel. 602 590 749 szkolenia@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl Joanna Kruk tel. 12 421 47 37
19	branża mostowa – ZMRP Seminarium Co nowego w mostownictwie?	24–25.09.2020 r. Zakopane	ZMRP O.Małopolski MOIIB Informacje: mgr inż. Franciszek Bartmanowicz kom: +48 607 098 782 franciszek. bartmanowicz@onet.pl

L.p.	Temat : kursu / seminarium / konferencji / wycieczki technicznej	Data	Wykładowca / Organizator
20	branża ogólnobudowlana – PZITB–ORSB Szkolenie: Zmiany w ustawie Prawo budowlane w 2020 r.	29.09.2020 r. 16.00–18.30 Nowy Sącz ul. Dunajewskiego 1 Punkt Informacyjny MOIIB	PZITB–ORSB OM MOIIB Joanna Misygar tel. 608 689 474 szkolenia@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl Joanna Kruk tel. 12 421 47 37
21	branża ogólnobudowlana – PZITB–ORSB Szkolenie: Umowy o roboty budowlane – zabezpieczenie interesów stron, minimalizacja ryzyka – część I	30.09.2020 r. 14.00–16.30 Kraków Dom Technika ul. Straszewskiego 28 I piętro	PZITB–ORSB OM MOIIB www.bdglegal.pl szkolenia@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl Joanna Kruk tel. 12 421 47 37
22	branża sanitarna – PZITS O.Kraków Seminarium: Mikroplastiki – jako zagrożenie środowiska wodnego	30.09.2020 r. 13.00–15.15 Kraków Dom Technika ul. Straszewskiego 28 II piętro Sala B	O. Kraków PZITS MOIIB biuro@pzits.krakow.pl tel. 12 422–26–98 dr inż. Małgorzata Kryłowa Politechnika Krakowska
23	branża elektryczna – O.Kr SEP Szkolenie online: Piorunochron nie musi szpecić budynku – czyli o współpracy elektryka z architektem i budowlanicem Wykładowca: Krzysztof Wincencik	15.10.2020 r. Szkolenie online 17.00–19.00 zapisy: www.piib.org.pl	O.Kraków SEP MOIIB Tel. (12) 422–58–04 biuro@sep.krakow.pl zapisy: www.piib.org.pl

Szkolenia online dostępne dla członków PIIB na stronie internetowej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa

W okresie pandemii koronawirusa COVID-10 sprawdziła się forma szkoleń zdalnie prowadzonych, które są bezpłatne i ogólnodostępne dla wszystkich członków naszego samorządu na udostępnionej przez PIIB platformie. Stało się to możliwe, dzięki podjętej inicjatywie przez kilka Okręgowych Izby Inżynierów Budownictwa: Mazowiecką, Małopolską, Śląską, Dolnośląską, Opolską, Podkarpacką, Łódzką, Lubelską oraz Podlaską. Poniżej podajemy, jak zapisać się na szkolenia online. Uczestnictwo w szkoleniu jest możliwe po zalogowaniu się na stronie internetowej PIIB <https://www.piib.org.pl/> oraz rejestracji dla danego typu szkolenia – link: https://portal.piib.org.pl/szkolenia_online Należy pamiętać, aby logowanie przeprowadzić w najnowszej wersji przeglądarki internetowych. Jeśli jesteście zalogowani w przeglądarce np. Internet Explorer, to otrzymamy komunikat dotyczący braku naszej pełnej kompatybilności z najnowszą technologią audio-video, w ramach której jest zorganizowane szkolenie online. Preferowane są najnowsze wersje przeglądarki, np. Google Chrome lub Mozilla Firefox (lub inne) i poprzez nie należy logować się do ww. strony PIIB.

UWAGA!

1. We wszystkich wspólnie organizowanych na terenie Małopolski formach dokształcania zawodowego członków MOIIB przez stowarzyszenia naukowo–techniczne (PZITB, PZITS, SEP, SITWM, SITK RP, SITNiG, ZMRP) i MOIIB rozliczenie finansowe następuje w wyniku przedłożenia – bezpośrednio u głównej księgowości MOIIB i bez opiniowania przez ZPdsUDZ – zbiorczej faktury za zorganizowanie kursu, seminarium, szkolenia itp. wraz z imienną listą i wpisaniem nr. członkostwa w MOIIB oraz podpisem uczestnika na liście obecności. W tych przypadkach nie ma możliwości indywidualnego rozliczenia dofinansowania każdego uczestnika przez ZPdsUDZ!
  2. Oprócz ww. propozycji istnieje możliwość indywidualnego dofinansowania dla każdego członka MOIIB w kwocie do 300 PLN w skali roku, uczestnictwa w różnych formach dokształcania i zwrotu kosztów zakupu poradników, programów komputerowych, publikacji i norm doskonalących kwalifikacje. Do kwoty 300 PLN włączony został koszt rocznej prenumeraty czasopism.
- Warunkiem uzyskania dofinansowania lub zwrotu kosztów jest złożenie odpowiedniego wniosku wraz z oryginałem imiennej faktury w biurze MOIIB w terminie do 31 października.
Regulamin dofinansowania oraz formularze druków wniosków znajdują się na stronie www.map.piib.org.pl

WOJCIECH BILIŃSKI
PRZEWODNICZĄCY ZESPOŁU PROBLEMOWEGO
DS. USTAWICZNEGO DOSKONAŁENIA ZAWODOWEGO

WSPOMNIENIE POŚMIERTNE

*Śmierć zawsze jest nie na miejscu i zawsze nie w porę.
Nie pyta, nie uprzedza, nie dyskutuje.*

Przychodzi i zostawia ból. Ból, który ukoić mogą tylko wspomnienia.

Władysław WAGA (1943-2020)

Władysław Waga urodził się 28 kwietnia 1943 r. w Jaśkowicach. Był absolwentem Technikum Energetycznego im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie przy ul. Loretańskiej, zwanym wśród elektryków „Akademią Loretańską”. W trakcie swej pierwszej pracy (w Skawińskich Zakładach Koncentratów Spożywczych) rozpoczął studia wieczorowe na Wydziale Elektryfikacji Górnictwa i Hutnictwa Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, po ukończeniu których w 1969 r. uzyskał tytuł inżyniera elektryka w specjalności: Elektrotechnika Przemysłowa.

Większość aktywności zawodowej Władysław Waga związał z Przedsiębiorstwem Elektryfikacji Rolnictwa ELTOR Kraków (późniejszym Przedsiębiorstwem Wielobranżowym ELTOR-Kraków Sp. z o.o.), w którym rozpoczął pracę w 1964 r. W firmie tej był zatrudniony kolejno na stanowiskach: inspektora technicznego, kierownika działu, projektanta, kosztorysanta, kierownika przygotowania produkcji, głównego specjalisty, dyrektora marketingu, a od 1998 r. aż do przejścia na emeryturę, w grudniu 2009 r., pełnił funkcję prezesa Zarządu.

Inż. Władysław Waga w 1970 r. uzyskał uprawnienia budowlane w specjalności instalacji i urządzeń elektrycznych do kierowania robotami budowlanymi w zakresie budowy wszelkiego rodzaju instalacji i urządzeń elektrycznych budownictwa powszechnego, które w 1975 r. rozszerzył o uprawnienia do sporządzania projektów instalacji elektrycznych oraz do kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy, kierowania i kontrolowania wytwarzania konstrukcyjnych elementów instalacji oraz oceniania i badania stanu technicznego instalacji elektrycznych.

Swoją bogatą wiedzę i doświadczenie zawodowe inż. Władysław Waga wykorzystywał na budowach i podczas remontów linii napowietrznych i kablowych oraz stacji transformatorowo-rozdzielczych. Wniósł bardzo duży wkład w rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznych na terenie Małopolski, Podbeskidzia oraz Śląska i Zagłębia. Pracując w wykonawstwie sieciowym i kierując przedsiębiorstwem wykonawczym budownictwa sieciowego, wprowadził wiele innowacyjnych rozwiązań w zakresie technicznym i organizacyjnym. W swoim dorobku posiada kilka wdrożonych wniosków racjonalizatorskich.

Za zasługi dla elektryki wsi i gospodarstw rolnych inż. Władysław Waga był wyróżniony Odznakami Honorowymi „Za zasługi dla Ziemi Krakowskiej, Nowosądeckiej oraz Bielsko-Bialskiej”. Jako członek Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w kadencji 2014-2018 inż. Władysław Waga pełnił funkcję egzaminatora w branży elektrycznej w ramach Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej MOIIB.

Kol. inż. Władysław Waga był długoletnim aktywnym działaczem Stowarzyszenia Elektryków Polskich, do

którego wstąpił w 1966 r. W latach 1981-1987 pełnił funkcję członka Zarządu i organizatora pracy Koła SEP przy ELTOR Kraków, należącego wówczas do najaktywniejszych Kół w Oddziale Krakowskim SEP. W latach 2002-2010 pełnił funkcję członka Zarządu Oddziału Krakowskiego SEP i skarbnika O.Kr SEP. W kadencji 2002-2006 był przewodniczącym Oddziałowej Rady Nadzorczej ds. Komisji Kwalifikacyjnych. W kadencji 2010-2014 pełnił odpowiedzialną funkcję prezesa Oddziału Krakowskiego SEP, a w latach 2014-2020 funkcję wiceprezesa/skarbnika O.Kr SEP oraz członka Komisji Wyborczej SEP wybranego na WZD SEP w Szczecinie i Poznaniu.

Za długoletnią pełną zaangażowania aktywność stowarzyszeniową w ramach SEP i NOT inż. Władysław Waga był wielokrotnie wyróżniany odznaczeniami stowarzyszeniowymi i medalami oraz odznaczeniami państwowymi i resortowymi. Otrzymał m. in.: Złoty Krzyż Zasługi (2004 r.), Srebrną Odznakę Zasłużony dla Energetyki (1986 r.), Złotą Odznakę za Zasługi dla Ziemi Krakowskiej (1986 r.), Srebrną (1986 r.), Złotą (1995 r.) i Szafirową (2015 r.) Odznakę Honorową SEP, Srebrną (1996 r.) i Złotą Odznakę Honorową NOT, Medal Pamiątkowy im. St. Bielińskiego „Za wkład w rozwój Oddziału Krakowskiego SEP” (1997 r.), Medal im. prof. M. Pożaryskiego (2002 r.), Medal im. K. Szpotkańskiego (2003 r.), Medal im. prof. St. Fryzego (2006 r.), Medal im. prof. J. Groszkowskiego (2007 r.), Medal 90-lecia SEP (2009 r.), Odznakę HONORIS GRATIA (2009 r.), Medal im. prof. J. Obrąpalskiego (2012 r.), Medal 70-lecia Ligii Obrony Kraju (2014 r.), Godność Zasłużonego Seniora SEP (2016 r.), Medal 100-lecia SEP (2019 r.) i najwyższą Godność Stowarzyszeniową – Członka Honorowego SEP (2019 r.).

Jego hobby były podróże. Z żoną Wandą zwiedził wszystkie kontynenty. W ostatnich miesiącach planował wakacyjną wyprawę na Sycylię, ale nie było Mu dane. Zmarł nagle w wieku 76 lat w dniu 22 lutego 2020 r. Pozostawił w żałobie swoją najbliższą Rodzinę, liczne grono współpracowników, znajomych i przyjaciół.

Kol. inż. Władysław Waga pozostanie w naszej pamięci jako zasłużony elektroenergetyk i aktywny działacz Stowarzyszenia, a jednocześnie Człowiek niezwykle życzliwy i uczynny, zrównoważony w postępowaniu oraz pogodny, cechujący się pozytywnym stosunkiem do otoczenia, czym zyskał sobie ogólną przychylność i sympatię.

Swoją wiedzą, doświadczeniem zawodowym i długoletnim zaangażowaniem w działalność stowarzyszeniową w ramach SEP i NOT zapracował na ogromny szacunek i uznanie nie tylko w gronie elektryków.

JAN STRZAŁKA

Członkowie organów MOIB

PREZYDIUM RADY:

1. Boryczko Mirosław – przewodniczący Rady
2. Karczmarczyk Stanisław – wiceprzewodniczący
3. Przysiał Gabriela – wiceprzewodnicząca
4. Gabryś Elżbieta – sekretarz
5. Pachla Filip – skarbnik
6. Skawiński Jan - członek

OKRĘGOWA RADA:

1. Biliński Wojciech
2. Boryczko Mirosław
3. Czopek Grażyna
4. Gabryś Elżbieta
5. Galas Marek
6. Godek Jarosław
7. Karczmarczyk Renata Małgorzata
8. Karczmarczyk Stanisław
9. Knapik Adam
10. Kot Zbigniew
11. Kucharski Andrzej Michał
12. Łabędź Renata
13. Łukasik Krzysztof
14. Majda Krzysztof
15. Mierczak Małgorzata
16. Morańda Mateusz
17. Pachla Filip
18. Petko Jadwiga
19. Podkówka Kazimierz Edward
20. Przysiał Gabriela
21. Racoń Zbigniew
22. Rafacz Tadeusz
23. Skawiński Jan
24. Solakiewicz Anna Ewa
25. Strzałka Jan
26. Szostak Józef
27. Żakowski Jan
28. Żakowski Ryszard

OKRĘGOWA KOMISJA KWALIFIKACYJNA:

1. Płachecki Marian - przewodniczący
2. Chrobak Stanisław - wiceprzewodniczący
3. Damijan Ryszard – wiceprzewodniczący
4. Boryczko Małgorzata - sekretarz
5. Borsukowska – Stefaniec Małgorzata
6. Butrymowicz Stanisław
7. Chmiel Roman
8. Duma Maria
9. Duraczyńska Krystyna
10. Gajewski Krzysztof
11. Hydzik Jerzy
12. Jaworski Tomasz
13. Kot Marta
14. Kosiński Krzysztof
15. Rawicki Zygmunt
16. Ryż Karol
17. Seweryn Krzysztof
18. Skoplak Grażyna
19. Sułkowski Tadeusz

OKRĘGOWY RZECZNIK ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ:

1. Janusz Marian - koordynator
2. Ciasnocha Andrzej
3. Franczak Zbigniew

4. Januszek Ryszard
5. Jastrzębska Elżbieta
6. Krzysztofowicz Paweł
7. Misygar Joanna
8. Płoskonka Piotr
9. Wisor – Pronobis Janina

OKRĘGOWY SĄD DYSCIPLINARNY:

1. Dyk Krzysztof – przewodniczący
2. Duma-Michalik Małgorzata – wiceprzewodnicząca
3. Cabała Marek – sekretarz
4. Bar Eugeniusz
5. Bronowska Agnieszka
6. Cierpich Marcin
7. Jasica Andrzej
8. Kuldane Andrzej
9. Ludomirski Bartosz
10. Mitka Stanisław
11. Moroński Andrzej
12. Moskal Krzysztof
13. Pyzdek Stanisław
14. Sokal Wojciech
15. Struzik Wojciech
16. Wingralek Joanna

OKRĘGOWA KOMISJA REWIZYJNA:

1. Ślusarczyk Kazimierz - przewodniczący
2. Opolska Danuta - wiceprzewodnicząca
3. Prażmowska-Sobota Danuta - sekretarz
4. Klepacki Tadeusz
5. Król Jan
6. Mąka Józef
7. Wisz Paweł

DELEGACI NA KRAJOWE ZJAZDY PIIB:

1. Biliński Wojciech
2. Boryczko Małgorzata
3. Boryczko Mirosław
4. Cerazy Lucjan Robert
5. Duma-Michalik Małgorzata
6. Gabryś Elżbieta
7. Karczmarczyk Stanisław
8. Korniak – Figa Krystyna
9. Kot Marta
10. Kucharski Andrzej Michał
11. Łabędź Renata
12. Łukasik Krzysztof
13. Mierczak Krzysztof
14. Płachecki Marian
15. Przysiał Gabriela
16. Rawicki Zygmunt
17. Skawiński Jan
18. Ślusarczyk Kazimierz
19. Tylek Izabela Alicja

CZŁONKOWIE MOIB WE WŁADZACH KRAJOWYCH POLSKIEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA (PIIB):

1. Boryczko Mirosław – członek KR
2. Karczmarczyk Stanisław – członek KR
3. Rawicki Zygmunt – wiceprezes KR
4. Biliński Wojciech – wiceprzewodniczący KKK
5. Łabędź Renata – członek KSD
6. Prażmowska-Sobota Danuta – sekretarz KKR

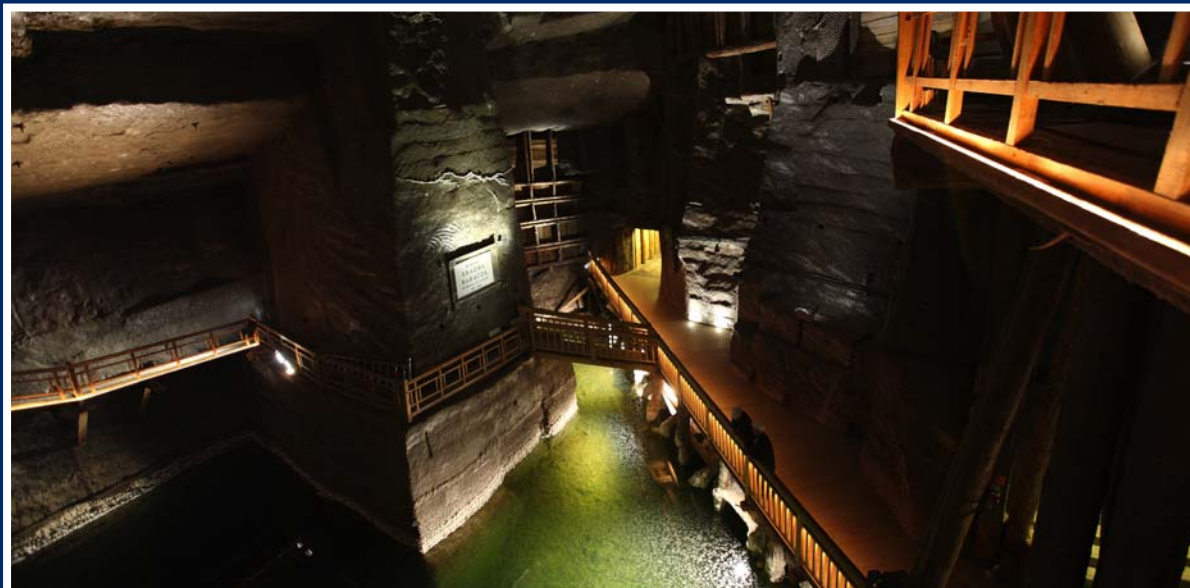
Przestrzeń kształtowana światłem

Iluminacja inscenizacyjna - „Light Move Festival” - ul. Piotrkowska w Łodzi, fot. M. Sulma

Iluminacja inscenizacyjna - „Light Move Festival” - ul. Piotrkowska w Łodzi, fot. M. Sulma

Wieliczka, Komora Barączka. Projekt iluminacji ES-SYSTEM S.A. fot. M. Sulma, gł. projektant.